

MTI.

Központ: Magyar Televízió Központ, Budapest, I. Fő utca 6-7. Telefon: 169-400, 369-600
A szerkesztésért és kiadásáért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1962. november 9.

bb 1. pártmuzeumot rendeznek be a visegrádi utcában

i lv/sze vm sr

1962. november 9.

a visegrádi utca 15. számú házban, ahol 1918-ban a kommunisták magyarországi pártjának központi helyisége volt, a közeljövőben pártmuzeumot rendeznek be. 1963-ban lesz a párt megalakulásának 45. évfordulója, ugyancsak jövőre lesz a magyarországi első munkáspárt, az általános munkásegylet megalakulásának 95. évfordulója is. e két nagyjelentőségű évforduló alkalmából a visegrádi utcában nagyszabású kiállítást rendeznek, a fényképek és más írásos dokumentációk hűen tükrözik majd a korabeli munkásmozgalmak történetét és egyes mozzanatait./mti/

bb 3. a várban helyezik el a legújabbkori történelmi muzeumot - a sándor-palotában nyílik meg a tudományos szocializmus történetének kiállítása

i lv/sze vm

1962. november 9.

a várban az újjáépítés során számos közintézményt, országos jellegű hivatali helyeznek el.

a vár-épületek külső tatarozásával egyidőben folynak a belső munkák, az átalakítások is. a várpalota a-szárnyában kap majd helyet a legújabbkori történelmi muzeum, a termeket válaszfalak nélkül készítik el, s így „egybeolvadva”, alkalmasak lesznek állandó jellegű kiállítások rendezésére.

a legújabbkori történelmi muzeum másik helyisége a „sándor-palotában”, lesz. itt nyílik majd meg a tudományos szocializmus története című kiállítás, amely marx és engels életét és munkásságát mutatja be. a sándor-palotában erre a célra egy négyzetméter alapterületű nagytermet képeznek ki, az időszakos kiállítások céljaira kisebb kiállítótermek állnak majd rendelkezésre./mti/ **Háromszék**

M

MTI.

Központ: Magyar Televízió Iroda, Budapest, I. Főm. utca 6-7. Telefon: 180-400, 350-100

A szerkesztést és kiadását a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1962. november 9.

bb 1. pártmuzeumot rendeznek be a visegrádi utcában

i lv/sze vm sr

1962. november 9.

a visegrádi utca 15. számú házban, ahol 1918-ban a kommunis-
ták magyarországi pártjának központi helyisége volt, a közeljövőben
pártmuzeumot rendeznek be. 1963-ban lesz a párt megalakulásának 45.
évfordulója, ugyancsak jövőre lesz a magyarországi első munkáspárt,
az általános munkásegylet megalakulásának 95. évfordulója is. e
két nagyjelentőségű évforduló alkalmából a visegrádi utcában nagy-
szabású kiállítást rendeznek, a fényképek és más írásos dokumen-
tációk hűen tükrözik majd a korabeli munkásmozgalom történetét és
egy-egy mozzanatait./mti/

bb 3. a várban helyezik el a legújabbkori történelmi muzeumot - a
sándor-palotában nyílik meg a tudományos szocializmus történetének
kiállítása

i lv/sze vm

1962. november 9.

a várban az újjáépítés során számos közintézményt, országos
jellegű hivatalt helyeznek el.

a vár-épületek külső tatarozásával egyidőben folynak a belső
munkák, az átalakítások is. a várpalota a-szárnyában kap majd helyet
a legújabbkori történelmi muzeum, a termeket válaszfalak nélkül készí-
tik el, s így „egybeolvadva”, alkalmasak lesznek állandó jellegű
kiállítások rendezésére.

a legújabbkori történelmi muzeum másik helyisége a „sándor-
palotában”, lesz. itt nyílik majd meg a tudományos szocializmus
története című kiállítás, amely marx és engels életét és munkásságát
mutatja be. a sándor-palotában erre a célra egy négyzetméter alap-
területű nagytermet képeznek ki. az időszakos kiállítások céljaira
kisebb kiállítótermek állnak majd rendelkezésre./mti/ **Várország**

M

bb 4. Hetvenezer személygépkocsi öt év alatt - a jövő évtől külföldi robogókat árusítanak - több nagy képernyős televízió

1 tó/tm/m/vg

1962. november 9.

a belkereskedelmi minisztérium vas- és műszaki főigazgató-ságán arról kért tájékoztatást az mti munkatársa, hogy a tartós műszaki áruk - villamos háztartási gépek, járművek, rádiók és televíziók - forgalma hogyan tükrözi az életszínvonal emelkedését, s ki tudja-e elégíteni a kereskedelem a következő években a várható, egyre növekvő igényeket.

hogy milyen nagy mértékben nő a forgalom, arra csak néhány számot illusztrálásképpen - hangzott a válasz. - például a villamos háztartási gépek közül mosógépből 1960-ban 122.181 kelt el, az idén pedig körülbelül 130 ezer kerül forgalomba. a jövő évtől az ötéves terv-időszak végéig, 1965-ig, minden évben 160.000 mosógépet kap a kereskedelem az ipartól. jelenlegi értékelés szerint ez a mennyiség megfelel a keresletnek. gépi mosásnál a facsarás a legnehezebb fizikai munka, de ennek gépesítését hosszú ideig nem tudták megoldani. a centrifuga gyártása 1960-ban kezdődött meg és abban az évben 1.388-at vásároltak ezekből a gépekből. az idén 12.000, jövőre 25.000, 1965-ben pedig már 40.000 centrifugát kap a kereskedelem. a porszívó-ellátás is egyre jobb, az 1961. évi 45.000-ról 80.000-re növekszik az ötéves terv utolsó évében. a tartós padlólakkok gyors terjedése miatt parkett ~~...~~ nem várható a kereslet növekedése, ezért az ötéves terv minden évében körülbelül azonos mennyiséget, - 8000-9000 darabot - hoznak forgalomba. egyre több lesz a háztartási hűtőgépekből is. míg a lakosság 1961-ben 12.874 hűtőgépet vásárolt, az idén 17.000, 1965-ben pedig 50.000 kerül forgalomba.

✓Kéférlőkből

fokozódott a járművásárlás is. kerékpárokból, moped-robogókból, 125 és 250 köbcentiméteres motorkerékpárokból az ötéves terv első évében, 1961-ben 188.000 fogyott, 1965-ben pedig 236.000 jut belső forgalomba. változik a kétkerekű járművek összetétele. magyarországon megszűnik az 50 köbcentiméteres robogók gyártása, helyettük jó minőségű ndk-beli simpson-robogókat kap a jövő évtől kezdve a kereskedelem. 1963-ban 10.000, 1964-és 1965-ben pedig 15.000-15.000 darabot. leggyorsabban a személygépkocsik száma emelkedett. az 1960. évi 3.526 helyett 1961-ben, az ötéves terv első évében 6.095 autó kelt el. az idén 12.000, jövőre 15.000, 1964-ben 16.000, 1965-ben pedig 20.000 személygépkocsit importálunk, tehát a második ötéves tervidőszakban néhány nián 70.000 darabot hozunk be külföldről. /folyt.köv./

- 2 -

me

bb 4. /hetvenezer ... 1. folyt./ m

1961-ben 101.181 tv-készüléket vásároltak, az idén pedig 110.000 kerül forgalomba. jövőre 160.000, 1964-ben 200.000, 1965-ben pedig ~~...~~ televízió vevőkészülék jut a vásárlókhöz. a jövő évben háromszor annyi nagy képernyős készüléket kap a kereskedelem, mint az idén. a második ötéves terv időszakában több mint 700.000 rádiókészülék kerül belső forgalomba. a választék bővítésére, részben az igények kielégítésére ennek 25 százaléka külföldi vevőkészülék lesz. /mti/ $\sqrt{220.000}$

mikrotitrátor, uvifot

bb 5. derivatográf, és társai a világszínvonalat elért műszerek között

1 sz/sze vm ki

1962. november 9.

a világpiacon éles a verseny a műszakilag legkorszerűbb gyártmányok, illetve készítőik és forgalombahozóik között. melyek azok a magyar műszerek, amelyek ebben a versenyben leginkább megállják helyüket, vagyis elérték a világszínvonalat? erre a kérdésre kért választ az mti munkatársa a műszer-exporttal foglalkozó metrim-pex külkereskedelmi vállalat műszaki osztályának mérnökeitől.

Legsikeresőbb gyártmányaink között található az a műszerek, amelyekben mérnökeink eredeti ötlettel, magyar szabadalmak rejlenek. ilyen például a kémiai analíziseknél alkalmazható thermoanalitikai mérleg, a derivatográf. gyártását most a mom vette át és újabb változatát bocsátotta ki, amely méginkább növeli a készülék értékét. a szakemberek az egész világon ismerik, mert kutatásaik eredményeiről beszámolva a tudósok gyakran hivatkoznak a magyar műszereire.

a dr. takácsi féle mikrotitrátor ugyancsak világhírnévre tett szert. a laboratóriumi felszerelések gyárának ezt a készülékét számos országban, köztük az egyesült államok orvosi laboratóriumai-ban is használják. a készülékkel többszáz vagy ezres sorozatban végeznek szerológiai vizsgálatokat.

szintén magyar szabadalom az uvifot is, amely a folyadékok vegyi anyag-telítettségét ultraibolyasugárzás segítségével állapítja meg. a készülék gyártási jogát, licencét megvette a kipp-zonen holland cég. a több hazai szabadalmat magábafoglaló magyar komplex-műszer az ultracentrifuga is felveszi a versenyt a külföldi gyártmányokkal. ezt a nagyértékű, bonyolult műszert hazánkban szintén a mom készíti. /folyt.köv./

- 3 -

me

/bb 5. derivatográf.....1. folyt./vm

egyik műszerünk, a polarográf legkritikusabb ellenőrzésére a közelmúltban került sor a német tudományos akadémia mikrobiológiai kísérleti orvostudományi intézete által rendezett kongresszuson. juhász endre, a budapesti műszaki egyetem adjunktusa többszáz külföldi szakembernek mutatta be a készüléket. összehasonlító vizsgálatokat végeztek más gyártmányokkal, s bebizonyosodott, hogy ez a magyar műszer a legjobbak közé tartozik. a magyar polarográf iránt a kongresszus óta élénk üzleti érdeklődést tanúsítanak külföldön.

az elektronika a gyógyításba is behatolt, s iparunk a szovjetunióból kapott dokumentációk alapján gyárt egész sor korszerű elektronikus diagnosztikai, szív-és tüdőműtétknél is alkalmazható műszert. egyes fogászati műszereink ugyancsak versenyképeseknek bizonyulnak. arról az idén különben megrendezett fogászati műszerbemutatón is meggyőződtek a hazai és külföldi szakemberek. az egyik típusu fogorvosi székben a bemutató után a nyugatnémetek harmincat rendeltek.

bár még viszonylag új terméket jelentenek iparunk számára, mégis megütik már a nemzetközi mércét televíziós műszereink. a tv-szervizasztalból például a szovjetunió most hatvanat rendelt.

a világszínvonalhoz legjobban a geodéziai műszergyártásunk zárkózott fel. ez bebizonyosodott a bécsben nemrégiben megrendezett geodéziai kongresszuson is, ahol a külföldi szakemberek hangsúlyozták műszereink kiválóságát. ugyanerről tanuskodik több külföldi tudományos intézmény és cég elismerő nyilatkozata is.

- bár szép számmal sorolható fel kitűnő magyar műszer, korántsem lehetünk ezzel elégedettek, ha összehasonlítást teszünk a műszergyártással foglalkozó többi ország eredményeivel. a gyártmányfejlesztést meg kell gyorsítanunk, különösen vonatkozik ez egyes orvosi, laboratóriumi, elektronikus készülékekre, amelyeknél a kiöregedett konstrukciókat fel kell cserélnünk korszerűbbekre - mondták a metrimex szakemberei./mti/

...

...

mo

bb 2. kodály-hangverseny a zeneakadémián

i fe/hné/m/sr

1962. november 9.

a kodály zoltán 80. születésnapját ünneplő hangversenysorozatok egyik kiemelkedő eseményének ígérkezik a november 21-i koncert a zeneakadémián. a jubiléus mester műveit a legkiválóbb magyar művészek, köztük török erzsébet, dr. palló imre, röslér endre és dr. szedő miklós, továbbá a tátrai-vonósnégyes és mások szóltatják meg./mti/

...

bb 6. gesztenyeszüret a kőszegi-hegy alján - még az idén is termett a több mint 700 éves fa

vid/j/m/ká

1962. november 9.

dunántul egyik legszebb táján, a kőszegi-hegy alján és környékén befejezéshez közeledik a szelidgesztenye szüretje. a vidék jellegzetes gyümölcse az idén jó közepes termést adott. a gesztenye egy részét a megyén belül értékesítik, de több vagonnal szállítanak belőle a fővárosba is. a szüret alkalmával a kirándulók százai keresték fel a gesztenyéseket, s a szabadon sülttették az izes gyümölcsöt. sok látogatója volt a király-völgyben a több mint 700 éves szelidgesztenyefának, amely még az idén is termett./mti/

...

bb 7. novemberi virágzás a kámoni arborétumban

vid/j/m/ká

1962. november 9.

szombatnapi határában, a kámoni arborétumban most virágzik a különleges díszcserje, a varázsmogyoró. ez a bokor akkor hozza sárga virágait, amikor lombját már elhullatta, termését pedig a következő nyáron érleli. a levéltelen ágakon különös látványt nyújtanak az aranyesőhöz hasonló, úde virágok./mti/

...

- 5 -

mo

bb.8. Üzembe helyezték az első kísérleti hidraulikus szénszállító berendezést - komló és dunaujváros közötti víznyomásos csőrendszerű szénszállítást terveznek

1 szf/gk szb vg

1962. november 9.

a bányászat műszaki fejlesztésének egyik állandó napirendi kérdése a szénszállítás gépesítése. külföldön a legkülönbözőbb szállítási rendszerek között mind nagyobb helyet kap a hidraulikus szénszállítás. a bánya mélyén kitermelt szénzet zárt csőrendszerben, szivattyúk segítségével vízzel, tehát ugynevezett zagyként nyomják a felszínre, s ott ugyanilyen módon továbbítják az osztályozóműbe vagy a felhasználási helyre, sokszor több kilométer távolságra.

nálunk néhány éve dorogon kísérleteztek már kisebb hidraulikus szénszállító berendezéssel, tatabányán pedig pernyeszállítást kísérletek meg vele, a próbálkozás azonban elakadt, tavaly a bányagépgyártási tröszt fejlesztési és kísérleti részlege fogott hozzá a probléma megoldásához és megszerkesztette egy felszíni hidraulikus szénszállító berendezés laboratóriumi modelljét. a sikeres laboratóriumi kísérletek után az idén a pilisi szénbánya vállalat pilisszentiváni bányájának területén felépítették a hidraulikus szénszállító berendezés üzemi kísérleti modelljét, amelyet a bánya napi termelő munkájában próbálnak ki: a kísérlethez a közeli tó vizét használják.

a berendezés szivattyu és egy adagoló csőrendszer segítségével vízdugót mozgat, az nyomja maga előtt a zagyot, ez a megoldás sokkal egyszerűbb és gazdaságosabb több külföldön elterjedt rendszernél, mert nem kell hozzá nagynyomású adagoló készülék és külön zagyszivattyu.

a berendezést október második felében helyezték üzembe, azóta biztatóan működik. két kilométernyi távolságra szállítja az 50-80 milliméter szemmagyságu szénzet. kipróbálják majd homokszállításra is, mert a hidraulikus szállítást fel akarják használni az elhagyott bányarészek tömedékeléséhez szükséges homok továbbítására is.

az üzemi kísérletnek az a további célja, hogy felüljen bizonyos áramlási és téli üzemeltetési kérdésekre, alkalmat adjon a csővezeték tolézárainak kialakítására, a végleges berendezés állandó jellemző számainak meghatározására, amint ezeket az adatokat megkapják, valószínűleg már a jövő évben megkezdik az első végleges üzemi hidraulikus szállítóberendezés tervezését és építését a komló-i szénbányászati tröszt részére.

/folyt. köv./

8.43/n

-6-

PK

bb 8. /üzembe helyezték... 1. folyt./- szb

a fejlesztési és kísérleti részleg munkatársai előkészítik egy másik merész elgondolásuk terveit is. a terv szerint komló és dunaujváros között építik ki az első hosszabb távú hidraulikus szénszállító berendezést, hogy a jelenleginél olcsóbban és gyorsabban, csővezetékben, víznyomással, zagyként vihessék a kokszotható komló-i feketeszenet a dunai vasműbe, vasuton jelenleg 61.45 forintba kerül egy tonna szénnek a szállítása komlóról dunaujvárosba. kimutatták, hogy a hidraulikus szállítás költsége 16.10 forint, tehát tonnánként 45.35 forinttal kevesebb. évi 1.200.000 tonnás szállítást alapul véve a megtakarítás 54 millió forint lehet. a szállító berendezés megépítése 235 millió forintba kerül, a berunázási összeg tehát a megtakarítások révén négy és egynegyed év alatt megtérül. /mti/

-.-

bb 9. tíz hónap alatt 30.705 mávaut-különjáraton 1.176.122 utas utazott - nincs már a budapesti mávaut vonalain „fakarusz”, - 1963-ban tíz mikrobusz kerül vidéki városokba - május 1-én átadják az új dél-budai autóbuszállomást

1 hbj/sze szb ki

1962. november 9.

a statisztika is azt mutatja, hogy rendkívül nagy az országban az utazási kedv. a budapesti mávaut összegezte az első tíz hónap adatait, s valóban meglepőek a számok. január elejétől október végéig a budapesti mávaut összesen 30.705 különjáratot indított, amelyek 4.163.000 kilométert tettek meg, s összesen 1.176.122 utast szállítottak, a hazai különjáratok felkeresték az ország legszebb kirándulóhelyeit, a történelmi emlékekben gazdag vidéki városokat, az új nagy létesítményeket. külföldön 427 kocsi járt, így bulgáriában, csehszlovákiában, lengyelországban, a német demokratikus köztársaságban, romániában és szép számmal ausztriában is. bár idegenforgalmi szempontból november és december hónap „holt szezonnak”, számít, mégis novemberben előreláthatóan 2.500-2.600, decemberben pedig 1.400-1.500 különjárat közlekedik.

a mávaut természetesen igyekszik fejleszteni a menetrendszerű közlekedést is. már hat csuklóbusz jár a dunakanyarban szentendre-esztergom, illetve vác-budapest utvonalon, hamarosan megjelennek ezek a korszerű járművek budapest-dunaujváros és budapest-monor között is. a kényelmesebb, gyorsabb utasszállítás megköveteli a gépkocsik gyors átcsoportosítását. előfordul ugyanis, hogy például szentendrén váratlanul sok utas jelentkezik, s nincs elég kocsi, ugyanakkor például monoron üresen várakoznak a buszok. ilyen esetben telefonon nehéz az intézkedés, éppen ezért még az idén urh-gyűrűvel kötik össze a környék nagyobb mávaut-állomásait és a központot.

/folyt. köv./

9.15/ szb

-7-

PK

bb 9. /tiz hónap alatt... 1. folyt./- szb

urh adó-vevőberendezéssel látják el vác, gödöllő, érdecs, zsámbék, szentendre állomásokat, s az ezek közt közlekedő diszpécser-kocsikat. ezzel jelentősen megjavult a forgalomirányítás. nagy eredmény az is, hogy a budapesti mávaut vonalairól sikerült kivonni a „Fakaruszosnak”, titulóval, teherautó alvázra szerelt bódés-kocsikat. ugyancsak az utazóközönség érdekeit szolgálja, hogy már eddig 37 távolsági vonalon rendszeresítettek utasellátást az utasok celofánba csomagolt szendvicset, süteményfélékét, hűsítő italokat vásárolhatnak. a közönség megkedvelte ezt a szolgáltatást és szorgalmazza, hogy minden távolsági vonalon kaphasson ételt-italt. erről már tárgyalnak a mávaut-vezetők. nagy előny, hogy a mávaut menettérti jegyváltás esetén a visszautazásnál is biztosítja az ülőhelyet.

sikert aratott az idén az első mávaut-mikrobusz, amely a nyári évadban balatonfüred-tihany között járt, a szezon befejezte óta pedig veszprémben közlekedik. a második mikrobusz székesfehérvárra került. 1963-ban a mávaut 10 új mikrobuzt állít forgalomba, ebből kettőt szeged, kettőt debrecen kap, további egyet-egyet székesfehérvár és veszprém, kettő pedig „tartalékban”, marad váratlanul jelentkező igények kielégítésére. két áramvonalas városnéző-busz is készül, fel- és levezető tetővel.

a mávaut 1963-ban fontos objektumokkal gazdagodik. május 1-re elkészül a bukarest-utcai modern délbudai autóbussz-végállomás, amely szépen beleillik a lágymányosi környezetbe. 1963 november 7-ig befejezik az andor utcai telep építését, amely mintegy ezer kocsi tárolását szolgálja és korszerű javítócsarnoka nagy segítséget nyújt majd a mávaut kocsiparkjának karbantartásához. /mti/

..

bb 17. az év végére minden veszprém megyei községben és pusztán lesz filmvetítés

vld fm/tm szb fm

1962. november 9.

veszprém megyében jelenleg 286 helyen van rendszeres filmvetítés, ahol nincs mozi, oda a művelődési autó szállítja a könyvekkel együtt a filmet és a vetítő szakembereket.

kilenc kis bakonyi községbe, illetve pusztára azonban eddig nem jutott el a művelődési autó. a megyei tanács művelődési osztálya most még egy művelődési autót kapott. a jól felszerelt mikrobusz segítségével a kilenc községet is bekapcsolják a kulturális hálózatba, s többek között a filmvetítést is megoldják ezeken a helyeken. így az év végére minden veszprém megyei községben és pusztán lesz filmvetítés. /mti/

..

9.20/n

-8-

Rd

bb 10. német karmester, román hegedűművész és szovjet zongoraművész vendégszerepel novemberben budapesten

1 fe/gk-lm sr

1962. november 9.

novemberben ismét több neves vendégművész ad koncertet budapesten. hazánkba látogat kurt sanderling, a világszerte ismert német karmester, aki 1936-ig a berlini állami opera karmestere volt. a fasizmus elől svájcba menekült, később eljutott a szovjetunióba, ahol 1941- és 1960 között mravinszkij mellett a leningrádi filharmónikusok állandó karmagyaként működött. most a berlini állami szimfonikus zenekar vezető karmestere. sanderling november 15-én a magyar állami hangversenyzenekart vezényli a zeneakadémián. a koncerten közreműködik bácher mihály zongoraművész, a műsoron beethoven coriolan-nyitánya, liszt a-dur zongoraversenye és brückner 6. szimfóniája szerepel.

november 16-án a bartók-teremben mutatkozik be mihai constantinescu román hegedűművész. a 36 éves muzsikós 12 éves korában lépett először a nyilvánosság elé, s azóta hazájában és számos külföldi országban, így többek között csehszlovákiában, koreában és a német demokratikus köztársaságban aratott sikert. budapesti hangversenyén handel, bach, mendelssohn, v. filip, dvorák, hacsaturjan és paganini műveit játssza.

marina mdivani gruz születésű zongoraművész három alkalommal - november 22-én, 24-én és 30-án, - lép fel budapesten a zeneakadémián. a neves fiatal művész nő gilelsz tanítványa, 1960 óta a moszkvai konzervatórium aspiránsa. mind az össz-szövetségi fiatal művészek versenyén, mind pedig a moszkvai vit-en kitüntetésben részesült.

marina mdivani gyöngyösön és hajduböszörményben is ad egy-egy koncertet. /mti/

..

bb 11. tizenhét előadásból álló mezőgazdasági szakmunkásképző tanfolyam a televízióban

1 fe/hné-lm sr

1962. november 9.

a televízióban november 14-én indul a mezőgazdasági szakmunkásképző előadássorozat. a hetenkint megismétlődő egy órás adásban egyetemi tanárok, kutatók, mezőgazdasági szakemberek ismertetik a legújabb kísérletek, kutatások eredményeit, az országos tapasztalatokat, a nagyüzemi gazdálkodásban alkalmazott új módszereket. a 17 előadásból álló témakörben a mezőgazdaságban dolgozók útmutatót kapnak a legfontosabb növények ápolásáról, a kártevők elleni védekezésről, az öntözés lehetőségeinek kihasználásáról és a legelők javításáról.

/folyt. köv./

le

9.28/n

-9-

bb 11./tizenhét előadásból... folyt./-lm

mérnökök és gépész szakemberek az új gépek helyes kezeléséről, használatáról és karbantartásáról, valamint a balesetek megelőzéséről adnak szakszerű ismertetőt. élve a televízió adta lehetőséggel, az előadásokat oktatófilmekkel, fényképfelvételekkel, táblázatokkal és egyéb szemléltető eszközökkel egészítik ki.

a televízió ezzel az adásával a technikai hallgatókon kívül a falusi mezőgazdasági tanfolyamok oktatóinak és résztvevőinek igyekszik segítséget nyújtani a továbbképzésben.

az első, november 14-1 előadásán losonczi pál földművelésügyi miniszter köszönti a tanfolyam „nézőit, „/mti/

--

bb 13. két-három műszakos tanítás a dolgozók iskoláiban - budapesten csaknem 20 000-rel több a „felnőtt diák, „ mint az előző oktatási évben

i vt/gk-lm sr

1962. november 9.

az elmúlt tanévben több helyen felmerült az a panasz, hogy sokan azért nem iratkozhatnak be a dolgozók iskoláiba, mert nem alkalmas számukra az előadások időpontja, ezt figyelembe véve, az idén már nagyobb gondot fordítottak az időbeosztásra, a főváros főként külső kerületeiben bevezették a két-, sőt három műszakos tanítást is.

több műszakkal működik például pesterzsébeten a vörösmarty utcai dolgozók gimnáziuma, a 11. kerületben a józsef attila gimnázium esti, illetve levelező tagozata, a 6. kerületi, asztalos jánosról elnevezett dolgozók gimnáziumában délelőtti is van oktatás, így módot adnak a tanulásra azoknak a felnőtteknek, akiknek munkája az esti órákban kezdődik, számos helyen a tanárok azokon a napokon, amikor nincs tanítás, - elsősorban matematikából, magyarból és kémiából - korrepetálással segítik az olyan hallgatókat, akiknek e tárgyakkal kapcsolatban nehézségeik, problémáik vannak.

mint illetékes helyen elmondották, az idén tovább nőtt az érdeklődés a dolgozók iskolái iránt, ezt bizonyítják a legfrissebb budapesti statisztikai adatok is, a fővárosi dolgozók általános iskoláiban az esti és levelező tagozaton tanulók száma megközelíti a 77 000-et, ez csaknem 20 000-rel haladja meg az előző évit, a dolgozók gimnáziumaiba 10 000-rel iratkoztak be többen, ami 130 százalékos emelkedésnek felel meg, a különböző technikumok esti és levelező tagozatain ugyancsak jelentős a hallgatói létszám növekedése budapesten: mind a közgazdasági, mint az egyéb technikumokban az emelkedés aránya meghaladja a 60 százalékot./mti/

--

9.34/n

-10-

le

bb 12. nemcsak a pult mellett találkoznak a vásárlók és az eladók - több mint száz vevőankétot tartottak a főváros kerületeiben

i zs/zs szb sr

1962. november 9.

a kerületi tanácsok kereskedelmi állandó bizottságainak rendezésében ez év első háromnegyedében több mint száz vevőankétot rendeztek, a vásárlók és az eladók találkozási sok értékes, hasznos tapasztalatot hoztak - állapították meg az illetékesek az ankétok tanulságait összegezve.

csaknem minden kerületben egyöntetű volt például a vélemény, hogy az utóbbi hónapokban - főként a közért-ekben és a vendéglátóipari üzletekben - udvariasabb, figyelmesebb a kiszolgálás, kevesebb a vita és a nézeteltérés, mint korábban. örömmel nyugtázták a háziasszonyok, hogy mind a külső, mind a belső kerületekben sorra nyílnak meg az új eladási formában dolgozó élelmiszerboltok, s megegyeztek a vélemények abban is, hogy jól beváltak az önkiszolgáló iparcikk-üzletek is.

a legtöbb vevőankéton szóváltették a kenyér minőségét, a 19., a 6., a 3. és más kerületekben többen panaszkodtak, hogy változatlanul gyakori a sületlen, rossz minőségű kenyér, jóllehet a kereskedelmi dolgozóknak most már lehetőségük van arra, hogy a minőségileg kifogásolható szállítmányokat ne vegyék át a sütőüzemektől, a belvárosban, kőbányán és a józsefvárosban szóváltették a vásárlók a mérések pontatlanságát, sajnálhatták a mérlegek nyelve nem áll a 0-ponton, ami a kisebb mennyiségű vásárlásoknál - élesztő, paprika, stb. - kárt okoz a vevőknek, nem ritka az sem, hogy a néhány dekás felvágottat és egyebet vastag papírba csomagolva mérik.

felvetődött az ankétokon az is, hogy a csucsforgalom óráiban különösen nehéz feladat hárul az eladókra, a vásárlók elsősorban azzal segíthetnék a forgalom gyorsabb, zökkenőmentesebb lebonyolítását, ha szigorúan betartanák az érkezési sorrendet és sorba állnának, a kereskedelmi dolgozók elmondták, hogy éppen a csucsforgalom idején leggyakoribb a vita, a veszekedés, - sokszor nem is a vevő és az eladó, hanem a vevő és vevő között, az e fajta szóváltások rendszerint percekre megakasztják a kiszolgálást, s a perlekedők nemcsak az eladókat, hanem a többi vásárlót is hátráltatják.

az eladók és vevők találkozóin többszáz javaslat hangzott el a nyitvatartási idő módosítására vagy meghosszabbítására, a kereskedelmi állandó bizottságok tagjai az indítványokat továbbították az illetékes tanácsi szakigazgatási szervekhez, amelyek gondosan megvizsgálják: van-e mód és lehetőség a javaslatok megvalósítására. /mti/

--

9.40/n

-11-

le

bb 15. tizenöt szakszervezeti együttes külföldi vendégszereplése - negyedmillió néző előtt

i hi/gk szb sr

1962. november 9.

a szot-titkárság határozatának megfelelően ebben az évben tizenöt szakszervezeti művészeti együttes vett részt külföldi fesztiválokon és egyéb vendégszerepléseken. közülük öt a baráti országokban öregbitette, működvelő művészeti csoportjaink jóhírét, tíz együttes pedig nyugati országok - ausztria, franciaország, dánia, a német szövetségi köztársaság és olaszország - közönsége előtt lépett dobogóra. külföldön járt együtteseink mintegy száz előadást tartottak, összesen több mint negyedmillió néző előtt.

amint a szot-hoz és a szakszervezetekhez érkezett igen sok üdvözlés és elismerő levél bizonyítja, együtteseinkről a népi demokratikus országokban és a nyugati államokban egyaránt igen jó vélemény alakult ki. különösen nagy sikerük volt a friss, temperamentumos magyar táncoknak. a vasas központi művészegyüttes például a nyugat-németországi neustadtban rendezett 11. európai népművészeti és népviseleti héten szerepelt kiemelkedő sikerrel. a záróünnepség műsorában - amelyet a hamburgi televízió adása alapján az eurovizió is átvett - 18 országban gyönyörködhetett a tv közönsége a magyar népi táncművészetben. a kiváló együttes máris meghívást kapott a legközelebbi hasonló eseményre. az építők „vadrózsák”, táncegyüttese nagyszerű nyári vendégszereplésének színhelyéről, a franciaországi corravillersből, kapott újabb meghívást a jövő évben sorra kerülő folklór-fesztiválra. /mti/

bb 16. új lakónegyed épül bonyhádön, a hidastól átcsatolt területen

vid szf/te szb

1962. november 9.

a korábbi években rohamosan fejlődött bonyhád, 1957-től több mint 300 új családi ház épült a községben. ezzel el is fogyott a határban a házhely céljára igénybevehető terület. nehezítette a bonyhádiak helyzetét, hogy a község az elmúlt években főként a közeli hidasi bánya irányába terjeszkedett, ez a határrész pedig már baranya megyéhez tartozik, s kívül esik a bonyhádi tanács hatáskörén.

most segítettek a dolgon, hogy bonyhád tovább fejlődhessen. a minisztertanács legutóbbi rendeltével a hidasi határból 78 holdat bonyhádhoz csatolt. az új területen a jövő év elején kezdik meg a parcellázást. száz-százhusz négyszög öles telkeket jelölnek ki, így az új lakónegyedben körülbelül 1200 házhelyet juttathatnak az igénylőknek. /mti/

9.55/n

-12-

bb 14. lengyel könyvkiállítás nyílik budapesten

i v/tm-lm sr

1962. november 9.

a varsóban ez év októberében megrendezett nagyszerű magyar könyvkiállítás viszonzásaképpen november 15-én lengyel könyvkiállítás nyílik a műcsarnokban. a kiállításon a lengyel könyvkiadás keresztmetszetét mintegy 2 500 könyvvel és száz eredeti könyvillusztrációval mutatják be.

a jelentős kulturális eseményre lengyel írókból és könyvkiadói szakemberekből álló delegáció érkezik hazánkba. a küldöttség vezetője helena zatorska, a lengyel kiadói főigazgató-ság vezetője, tagjai: wojciech zukrowski író - akinek millió elefánt országában című könyve a napokban jelenik meg magyar nyelven - és adam ostrowski, a piw állami könyvkiadó igazgatója, a lengyel könyvkiadók szövetségének elnöke.

a lengyel vendégeket budapesten tartózkodásuk alatt a magyar írók szövetsége vendégül látja. a küldöttség a magyar újságírók országos szövetségébe is ellátogat, ahol helena zatorska a lengyel könyvkiadás jelenlegi helyzetéről tart majd tájékoztatót. /mti/

bb 18. ősszel vetik el a zöldségmagot szabolcs megye termelőszövetkezeteiben

vid j/lm ká

1962. november 9.

az idén kimagasló zöldségtermést takarítottak be a nagyecsed-i rákóczi termelőszövetkezetben olyan területen, amelyen korábban csak selymlevek a növények. az eredmény annak köszönhető, hogy a zöldségfélék magját ősszel vetették el. a mag a fagyok beálltáig kikelt, majd a gyenge hajtásokat szalmával és lombbal takarták, árnyékolták. a növények a hó alatt is fejlődtek, s tavasszal erőteljes növekedéssel indultak. az így termesztett zöldségfélék igen jól bírták az idei rendkívül száraz időjárást is.

a rákóczi termelőszövetkezet eredményes kísérleteinek hamar híre ment, s egyre több termelőszövetkezet érdeklődik a módszer iránt. a termelőszövetkezetben írásban megküldi a módszer részletes leírását, ezenkívül a termeltető vállalatok szakemberei is vállalkoztak arra, hogy népszerűsítik az őszi zöldségmagvetést. eddig több mint 30 szabolcs-szatmár megyei közös gazdaság jelezte a módszer bevezetését. az őri petőfi és a baktalórántházi uttőre szövetkezet már meg is kezdte a hagyma- a sárgarépa- és a petrezselyemmagvetését. /mti/

10.05/n

-13-

bb 19. értékes emlékek a miskolci herman ottó muzeumban a borsodi iparvidék kialakulásáról

vid te szb ki

1962. november 9.

a borsodi iparvidék üzemének, gyárainak keletkezésére kevés hiteles adat állott eddig rendelkezésre. a 18. században az északi felföldön megindult iparosodás adatai elsősorban a bécsi levéltárakba kerültek, s egész a legutóbbi időkig nem ismerték azokat. számos, különösen miskolc környékén települt, az egykori diósgyőri koronauradalomhoz tartozó üzem már régen megszűnt, legfeljebb emléke maradt fenn.

komáromy józsef, a miskolci herman ottó muzeum igazgatója, aki széleskörű munkásságot fejt ki a város és a megye helytörténeti vonatkozásainak felderítésében, most a borsodi iparvidék kialakulására rendkívül fontos dokumentumok hiteles fényképmásolatát szerezte be több bécsi levéltárból.

a muzeum új ipartörténeti dokumentumai között szerepel többek között az északi felföld egykori aranybányájának, a telkibányájának 1749-ben készült színezett bányatérképe, megfelelő német nyelvű szöveggel, a térkép adatokat szolgáltat az egykori aranybánya kiterjedéséről, táróiról, felszereléséről.

igen értékesek a miskolci üzemek alapítására vonatkozó adatok. ezek nagy részét a koronauradalom készítette, s azok a bécsi hofkammer archiv-ból kerültek a miskolci muzeumba. ezek között van a ma is üzemelő diósgyőri papirgyár 1773-ból való eredeti alapítási okiratának 21 mikrofilmből álló másolata, a tervrajzokkal együtt. ugyancsak a koronauradalom megrendelésére készült el az egykori szappanfőző műhely tervrajza is 1781-ben. az egykori üzem helyét most keresik. az 1775-ből származó térkép három bükkü üveg-huta, valamint a fűrészmalmok elhelyezését tünteti fel. érdekessége ennek a térképnek, hogy feltünteti a saját egykori medrét is.

az ipartörténeti dokumentumok feldolgozását a miskolci herman ottó muzeum tudományos munkatársai megkezdték. /mti/

--

bb 20. kutató állomást rendez be baranyában az iregszemcsi kísérleti intézet

vid j szb ká

1962. november 9.

a tapasztalatok azt mutatják, hogy baranya megyében két héttel korábban tavaszodik, s körülbelül 10 nappal előbb kezdik az aratást, mint az északabbra fekvő tolnában. a két megyének más a klímája, s mások a talajviszonyai is. az iregszemcsi mezőgazdasági kísérleti intézet ezért határozta el, hogy a pécs melletti bicsérd-pusztán külön kutató állomást rendez be. így a baranyai adottságok mellett is folytathatnak kísérleteket az iregszemcsén nemesített növényekkel. kezdetben csak néhány holdas lesz az iregszemcsei intézet bicsérdpusztai mellékállomása, de területét a következő években fokozatosan növelik. /mti/

--

10.11/n

-14-

le

bb 21. garázsgondok tatabányán - négyszáz személygépkocsi tulajdonos a bányászvárosban

vid szf/te-lm my

1962. november 9.

tatabányán már olyan sok a személyautó, hogy a bányák, üzemek, műszakváltása idején valósággal egymást követik a kocsik a bányászváros utcáin. a kocsik elhelyezése egyre nagyobb gond a tulajdonosoknak. felépítették ugyan a város első korszerű garázsát és több új tömbházat is garázssal láttak el, de az igények elenyésző részét sem tudják kielégíteni. a napokban ugyanis már négyszázra emelkedett a tatabányai gépkocsitulajdonosok száma. /mti/

--

bb 22. „fészekrakó”-alapot létesítettek az abádszalóki termelőszövetkezetben

vid j-lm ká

1962. november 9.

az abádszalóki lenin termelőszövetkezet közgyűlése „fészekrakó”-alapot létesített a szövetkezet fiatal házasai részére. a határozat szerint az új életet kezdő fiataloknak egy átlag súlyú birkát, 50 litert bort és 500 forint készpénzt adnak a szociális alapból. ebben az évben már 9 pár kötött házasságot, és ezek mintegy 25 000 forint értékű ajándékot kaptak a közösségtől. legutóbb szalai ferenc és szabó etelka kötött házasságot, s miután mindketten tagjai a szövetkezetnek, évek óta becsületesen dolgoznak, megkapták a szövetkezet ajándékát: két birkát, a 100 liter bort és az 1000 forintot. a fiatalok esküvőjének megrendezéséhez is segítséget nyújt a közösség: gondoskodnak az ünnepi külsőségekről, a híres kunsági lakodalmak előkészítéséről. /mti/

--

bb 23. védnökségvállalás a tovább nem tanuló tatabányai fiatalok felett

vid tm/lm fm

1962. november 9.

érdekes kezdeményezés született a tatabányai zsdanov bányász művelődési házban: védnökséget vállaltak az általános iskolát végzett de tovább nem tanuló fiatalok felett. a művelődési ház vezetői gondoskodnak művelődésükről, szórakoztatásukról. ennek eredményeként mind több fiatal jár a művelődési házba. az ifjúsági klubnak a nyáron még csak negyven tagja volt, most pedig már száz tagja van. a klub programja változatos: közösen néznek meg filmeket, színházi előadásokat és kiállításokat, majd a látottakat klubdelutánokon megvitatják. „ki olvas többet”, jelszóval olvasási mozgalmat is indítottak. a fiataloknak külön műsoros táncdelutánokat is rendeznek.

a tatabányai példára a megye több művelődési házában elhatározták, hogy védnökséget vállalnak a tovább nem tanuló fiatalok felett. /mti/

--

10.17/n

- 15 -

le

bb 25. községfejlesztési alaphól ujjaépítik a csibráki kastélyt

vid fm/tné szb fm

1962. november 9.

a csibráki kastély évek óta kulturális célokat szolgál, az épület azonban az idők folyamán annyira tönkrement, hogy tavaly a régi faszindelyes tetőzet beszakadt. a községi tanács, - a falu lakóinak kérésére - ujjaépített és kulturális központtá alakítja az öreg kastélyt. tavaly 120.000 forintot költöttek a tetőzet kijavítására, az idén pedig az épület belsejét hozták rendbe. itt rendezték be a dombóvári járás legszebb színháztermét, és a mozinak, a kisz-nek és a könyvtárnak is tudtak helyet biztosítani.

a jövő esztendőben befejezik az épület külsejének tatarozását is. /mti/

--

bb 26. fűthető társalgót és melegedő bódékat építettek a nőgrádi külfejtéses bánya munkásai részére

vid te szb ki

1962. november 9.

a mátraszelei réten két éve kezdték meg a nőgrádi szénmedence első külfejtéses bányájának feltárását. a bányában ma már átlagosan hétszáz tonna szenet termelnek ki, s ezenkívül mintegy hatezer-hétezer köbméter földet mozgatnak meg naponta. a karancs és a mátra hegyei közt szokásos kemény télre számítva, a bánya vezetői és dolgozói jóelőre felkészültek a téli hónapokra. víz- és olajmelegítőket állítottak fel, hogy a csaknem száz kisebb-nagyobb gép és motor üzemeltetésében a legkeményebb tél esetén se legyen fennakadás. különösen szükség van a melegítőkre a pihenőnapok után, amikor melegvíz és felhevített olaj nélkül nem tudnák megindítani a motorokat. a szállítóutakat kemény márgával terítik fel, hogy a sár, a víz és a jég ne okozhasson zavart. már több mint ötvenezer tonnányi szénmezőről takarították le a földréteget, s így a bánya két hónapig teljesítheti tervét földmunka nélkül is. a mintegy kétszáz külszíni bányász már megkapta a meleg vattázott ruhát, s a legtöbb bányászt foglalkoztató munkahelyre odavontatták a fűthető lakókocsikat is. fűthető társalgót és melegedő bódékat is építettek. összesen kilenc ilyen bódét állítottak fel. ha a hőmérséklet tovább csökken, megkezdik a meleg védőétel, illetve ital készítését is. /mti/

--

n

10.25/n

-16-

le

bb 24. megszüntetik a nehéz fizikai munkát a dorogi mészműben

vid szf/te-lm my

1962. november 9.

a dorogi mészműben az utóbbi években több nehéz fizikai munkát szüntettek meg. a kőbánya az utolsó munkahely, ahol még nehéz körülmények között dolgoznak. a lerobbantott kőveket nagysúlyu kalapáccsal verik szét és a 40-50 kilós darabokat kézzel rakják csillékbe. kétmillió forintos beruházással most itt is megkönnyítik a munkát. a kővek rakására baggerokat vásároltak, s csillék helyett dömpereket, szállító szalagokat helyeznek üzembe. korszerű osztályozót és napi száz vagon teljesítményű törőművet építenek. az új berendezéseket már a jövő év első negyedében átadják és ezzel az 50 éves kőbányában is megszűnik a nehéz fizikai munka. /mti/

--

bb 29. új technológiával hétszáz forinttal csökkentették az egyik legdrágább acélfajta tonnánkénti önköltségét diósgyőrött

vid te-lm ki

1962. november 9.

a lenin kohászati művek acélművében igen értékes eredményt értek el az egyik legdrágább, a krómnikkel ötvöztetésű acélfajta gazdaságosabb gyártásánál. a gépiparban, főként az autó- és traktoralkatrészekhez használt acélt hagyományosan ivfényes kemencében állították elő. ez a módszer költséges és az elektroacélmű kisebb teljesítőképessége is korlátokat szabott az ilyen acél nagyobb mennyiségű gyártásának.

sziklavári jános, kertész ede, györgy sándor és mándi istván, a diósgyőri acélmű műszaki dolgozói - hossza kísérletek eredményeként - új technológiát dolgoztak ki és vezették be. eszerint ezt az acélfajtát elektromos olvasztók helyett a sokkal nagyobb teljesítményű és olcsóbb fűtőanyaggal üzemelő martin-kemencékben gyárthatják, - mégpedig úgy, hogy ötvözőanyagul import fémnikkel helyett hetven százalékban krómnikkel tartalmu hulladékfémeket használnak.

a gyakorlatban igen jól bevált eljárással eddig már 2 500 tonna krómnikkel ötvöztetésű acélt készítettek kifogástalan minőségben, s az év hátralévő részében újabb nagyobb tételű rendelést teljesítenek. az új technológia alkalmazásának mérlege igen kedvező: több mint nyolcmillió forint értékű importanyagot takarítottak meg s hétszáz forinttal csökkentették az acél tonnánkénti önköltségét. /mti/

--

10.30/n

-17-

le

bb 31. több mint kétmillió forinttal csökkenti a celofánggyártás
önköltségét egy ujitás

vid szf/te-lm my

1962. november 9.

a korszerű csomagolás elterjedésével mind több celofánra van szükség. a celofánt kizárólag a nyergesujfalui magyar viscosagyárban készítik. az utóbbi három évben ujitásokkal, új technológiával háromszorosára növelték a régi gyártó berendezések teljesítőképességét. az idén már 725 tonna celofánpapírt készítenek. most ujitással az önköltséget is jelentősen csökkentették. csanádi pál mérnök javaslatára az eddigiek-től teljesen eltérő technológiát alkalmaznak: nátronlug helyett lágy vízzel oldják fel a cellulózt. évi 2.3 millió forint értékű értékes vegyianyagot takarítanak meg az ujitással, a gyártási folyamatot is meggyorsítják vele. csökken az utóérelési idő, s ezzel növekszik az utóérelési berendezés kapacitása. jobban ki tudják használni a hártyaképező fűrdőt, mert meggyorsul a hártyaképezés is./mti/

--

bb 32. éjjeli szántás egy árpádkori temetőben

vid fm/tné-lm fm

1962. november 9.

zsilinszky györgy, a mezőberényi gépállomás traktorosa egyik éjjel csárdaszálláson, egy halom oldalában szántott. hajnalban valóságos embercsont- és koponyamező tárult a megdőbbszent traktoros szeme elé. a leletet bejelentették az orosházi szántó kovács jános muzeumnak, ahonnan ifj. olasz ernő ment ki a helyszínre, s megállapította, hogy a törökvesz idején elpusztult, ismeretlen árpádkori falu maradványaira bukkantak. a mesterséges nalmot az árpád-korban emelték, s arra építették ősi szokás szerint a templomot, amelynek alap-tégláit is kiemelte az ekevas. a templom körül volt a temető, melynek mintegy 60 sírját bolygatta meg a szántás./mti/

--

bb 33. kiváló terméseredményeket értek el a versenyző fiatalok
bács megyében

vid j-lm ká

1962. november 9.

bács megyében az idén 7 000 parasztfiatal versengett a jobb hozamok eléréseért. most, hogy a betakarítás megyszerte a befejezéshez közeledik, az állami és a termelőszövetkezeti gazdaságokban megkezdtek a csoportos, illetve az egyéni versenyek értékelését.

/folyt. köv./

10.41/n

-18-

bb 33. /kiváló...folyt./-lm

az összesítések a fiatalok szorgalmáról tanuskodnak. a baromfitenyésztő fiatalok több mint 1,200.000 aprójószágot neveltek fel. a kiskunhalasi állami gazdaságban török jános ifjusági munkacsapata egy 60 holdas szőlőtáblán holdankint 17 mázsával termelt több szőlőt a tervezettnél. a kukorica gondozását mintegy 13 000 holdon vállalták a megye fiataljai, s a 30 mázsás átlagtermés elérését tűzték ki célul. számos közös gazdaságban tulszárnyalták ezt a tervet. többek között a bácsbokodi új élet termelőszövetkezetben 40 holdon 58, a mátételki győzelem tsz-ben 50 holdon 55, a bácsalmási petőfi tsz-ben 60 holdon 50, a hartai Lenin tsz-ben pedig 50 holdon 54 mázsás átlagtermést takarítottak bekukoricából a fiatalok./mti/

--

bb 34. háromszáz féle fémtömegcikket gyárt majd sátoraljaujhely
új ipari üzeme

vid sf/te-lm my

1962. november 9.

sátoraljaujhelyen új ipari üzem épül. az új létesítményben - amely a budapesti fémlémezipari művek egyik gyáregysége lesz - a jövő év végéig előre láthatóan több mint 550 munkást foglalkoztatnak. a dolgozók a korszerű gépi berendezésekkel csaknem 300 féle cikket, - petroliumfűzőt, kávé- és borsőrőt, fűzőgépkapcsot, elemlámpa tokot, mérlegeket, valamint épületvereteket - készítenek.

az öthajós műhelycsarnokból, háromemeletes irodaházból és karbantartó műhelyből álló új gyárban messzemenően gondoskodnak majd a dolgozók egészségvédelméről. a 4 300 négyzetméter alapterületű csarnokban korszerű elszívóberendezéseket szereltek fel, amelyek óránként 50 000 köbméter levegőt cserélnek. a luggal és savval dolgozó műhelyekben a padlóburkolatot fenyőfa ráccsal vonták be, hogy ily módon is óvják a munkások egészségét. a szennyes víz ugyanis a rács alatt folyik a csatornába. az új gyár építése a kongresszusi versenyben annyira előrehaladt, hogy egyes műhelyrészekben - így a könnyű fémöntödében és a csiszolóüzemben - máris hozzáfoghattak a gépi berendezések szereléséhez./mti/

11.10/n

--
-19-

le

bb 27. új módszer az egyetemi oktatásban pécssett - falun,
pusztán tartják az orvosjelöltek gyakorlati oktatását

vid fm/tné szb fm

1962. november 9.

a pécsi orvostudományi egyetem és a köjjál új módszert alakított ki a közegészségügy egyetemi oktatásában. rendelet intézkedik ugyanis arról, hogy tíz éven belül el kell készíteni minden község rendezési tervét. ez a munka szorosan összefügg a közegészségüggyel, sok orvosi feladatot is tartalmaz. ennek a tantárgynak tanteremben való oktatása azonban nem kielégítő, mert a hallgatók a tanultakat nem látják a gyakorlatban.

az új oktatási módszer lényege, hogy az orvosjelöltek a helyszínen ismerkednek a falusi élettel. a közelmúltban például a pécsváradai járásban zajlott le a „tanítás”, az ötödéves növendékek először megismerkedtek pécsvárad rendezési problémáival, majd szilágypusztán folytatták a tanulást. csoportokban végigjárták az állami gazdaság munkásszállását, üzemi konyháját, a gazdasági épületeket és tanulmányozták a közegészségügyi helyzetet. /mti/

bb 28. új gyümölcsösök, erdők, ligetek, fasorok - megkezdődött az eddigi legnagyobb telepítési program végrehajtása

1 ie-so/gg szb ká

1962. november 9.

a szárazság, a lombhullás elhúzódása miatt az idén a szokottnál később kezdődött meg mind a gyümölcs, mind az erdei facsemetek kiszedése és telepítése. az eszések főleg a dunántúlon kedvezőbbé tették már a viszonyokat, s november elején megindult a magyaránnyu tervek végrehajtása, aminek eredményeként új nagyüzemi gyümölcsösök, új erdők, ligetek, fasorok létesülnek majd az ország minden részében.

a magyar gyümölcsstermesztésben még nem volt olyan gazdag és nagyjelentőségű telepítési program mint az ez évi őszi és a jövő tavaszi. e két idényben ugyanis a termelőszövetkezetek 19.200 holdon és az állami gazdaságok 7.000 holdon alakítanak ki új, nagyüzemi gyümölcsösöket, illetve egészítik ki a már meglévőket. szabolcs-szatmárban nagyrészt futóhomokos területeken 7.200 holdat, bács-kiskunban 2.600 holdat, pest megyében 2.300 holdat telepítenek. nincs egyetlen olyan tájegysége az országnak, ahol ne kezdenék meg a helyi adottságoknak legjobban megfelelő fajtaikkal új, nagyüzemi gyümölcsösök kialakítását. az idei telepítések abban is különböznek az eddigiéktől, hogy ezeket igen alapos talaj- és klímavizsgálatok, közgazdasági számítások előzték meg.

/folyt. köv./

le

11.15/n

-20-

bb 28. /új gyümölcsösök, erdők... 1. folyt./- szb

az új ültetvények helyén nagyrészt elvégezték már a talajmunkákat, de még most is csaknem 200 nehéz traktor forgatja a földet. a legutóbbi napokig a szárazság nagyon megnehezítette ezt a munkát, de a jó szervezés eredményeként a terület mintegy háromnegyedrésze már készen áll az ültetésre. a termelőszövetkezeteket a legmegfelelőbb táblák kijelölésében is segítették az ültetvény-tervező vállalat mérnökei. tanácsaik szerint a gépi művelés lehetőségét figyelembevéve határozzák meg a sor- és tőtávolságokat. a nagyüzemi jellegűt biztosítja, hogy ötven holdnál kisebb területen egyetlen gazdaság sem telepít.

a faiskolákban a telepítési engedélyeknek megfelelő összetételben és mennyiségben szállításra készen áll a szükséges szaporítóanyag, sőt jelentős része már kint is van a gazdaságokban. a két idényre tervezett gyümölcsfacsemete mennyiségnek körülbelül kétharmadát ültetik el ez év őszen.

most töltik fel az állami gazdaságok faiskoláinak harminc lerakatát, ahonnan a házikert-tulajdonosok is vásárolhatnak majd csemetéket. úgy állították össze a terveket, hogy az eddigiéknél sokkal nagyobb méretű állami gazdasági és termelőszövetkezeti telepítéseken kívül jusson gyümölcsfacsemete az egyéni vásárlóknak is. az elmúlt évek tapasztalata szerint ugyanis főleg a kertvárosokban és a bányavidékeken rendkívül megnőtt a telepítési kedv.

alaposan felkészültek az őszi és a tavaszi idényre az erdőszek is. négyszázmillió facsemete elültetését tervezik, s ez nagy erőfeszítéseket kíván, ugyanis az erdei facsemetek is megsínyltek a szárazságot. különösen gondot okoz a fenyőfélék szaporítóanyagának előteremtése. az erdőgazdaságok kezelésében levő területeken 300 millió csemetét és suhángot ültetnek el, százmillió csemete, hárommillió suháng pedig a fásításoknál került felhasználásra.

megkönnyíti a feladat megoldását, hogy a termelőszövetkezetekben kialakították már a nagyüzemi táblákat, és a szántóföldek védelméről szóló törvényt figyelembevéve, meghatározhatják azokat a területeket, ahol az új ligetek, facsoportok nem zavarják a növénytermesztők munkáját.

a telepítési anyag megválasztásánál továbbra is ügyelnek arra, hogy a gyorsan növekvő fajokból, így a nyárfából és az akácból minél nagyobb mennyiséget ültessenek el. az új fásítási idényben terjesztik ki első ízben a fásításokra is a táji erdőgazdálkodás tapasztalatait. a ligetek, fasorok telepítésénél ugyanis messzemenően figyelembe veszik az illető terület talajadottságait, s azt, hogy milyen fajok nőttek korábban az adott területen. így kívánják javítani a csemetek megmaradási arányát.

/folyt. köv./

le

11.20/n

-21-

bb 28. /uj gyümölcsösök, erdők... 2. folyt./- szb

az eddignél nagyobb fontosságot tulajdonítanak országszer-
te a táj szépítésére. nem csupán a balaton környékén és az
egyéb kijelölt kiránduló vidékeken, hanem mindenütt fokozott
gondot fordítanak most már arra is, hogy szineskérő és szines
lombu fák, valamint virágzó cserjék ültetésével szebbé tegyék
a tájat. /mti/

..-

bb 30. 52 millió forinttal emelkedik szolnok megye jövő évi
költésgvetése

vid fm/tné szb fm

1962. november 9.

az ideihez viszonyítva 52 millió forinttal emelkedik szol-
nok megye 1963. évi költségvetése. a jövő esztendőben már több
mint félmilliárd forintot költenek a megye gazdasági fejlesztésére,
szociális, kulturális, egészségügyi célokra, a rend-
és jogbiztonságra, valamint az igazgatási feladatokra. négy-
millió forinttal többet fordítanak például az utak és a hidak
építésére, felújítására. jelentős összeget használnak fel egész-
ségügyi és szociális célokra. felújítják többek között pusztas-
taskonyban a tüdőbetegek szociális otthonát. negyven férőhely-
lyel bővítik a jászapáti csecsemőotthont. az orvosok tehermen-
tesítésére 82 képesített egészségügyi dolgozót állítanak munkába.
tizenhárom új gimnáziumi osztályt és öt szakközépiskolai osztályt
létesítenek. kulturális célokra 27 millió forinttal többet irá-
nyoznak elő az ideinél. több helyen új művelődési házat építe-
nek, bővítik a művelődésügyi intézmények berendezését, gyarapít-
ják a könyvtárak könyvtárolmányát. ak akarják érnit, hogy minden
1000 lakosra legalább 1200 kötet könyv jusson. tekintélyes ösz-
szeget fordítanak a muzemok munkájának javítására, a mezőgazda-
sági szakoktatásra, az állategészségügy fejlesztésére is. /mti/

..-

bb 35. a kgst megbízásából öt ország kukoricabetakarító gépeit
„vizsgáztatják”, a bikali állami gazdaságban.

vid j szb k

1962. november 9.

a mecseki hegyháton működő bikali állami gazdaságban érdekes
„vizsga”, zajlik ezekben a hetekben. a mezőgazdasági gépkisér-
leti intézet - a kgst megbízásából - itt próbálja ki a legújabb
hazai és külföldi kukoricabetakarító gépeket. magyar, szovjet,
román, amerikai és jugoszláv gyártmányu csőtörő gépek munkáját
figyelik a szakemberek.

/folyt. köv/

11.30/n

-22-

bb 35. /a kgst megbízásából... 1. folyt./- szb

négy hete dolgoznak a bikali traktorosok a különféle kuko-
ricabetakarítókkal, és a szakemberek máris kialakították véle-
ményüket az egyes típusokról. a mezőgazdászok és a mérnökök kü-
lönösen két gép munkájával elégedettek: az egyik a szovjetunió-
ban gyártott és adapterrel felszerelt szk-3-as típusu kombájn,
a másik az amerikai tervek alapján jugoszláviában gyártott fer-
gusson-típusu csőtörőgép. a diesel-motor meghajtásu traktorra
szerelt jugoszláv csőtörő géppel naponta 3.5-4 hold termését
lehet betakarítani. előnye, hogy mozgékony, jól fosztja a
csöveket, és noha egysoros, teljesítménye alig marad el a két-
soros csőtörő gépektől. hátránya, hogy a kukoricaszárát nem
takarítja be.

a „jövő gépének”, a szakemberek az szk-3 típusu szovjet
kombájnt, illetve annak várható fejlettebb változatait tartják.
ez a gép ugyanis nemcsak letöri és fosztja, hanem morzsolja is
a kukoricacsöveket. a szárát levágja, és - miként a kombájnszal-
mát - lerakja a kukoricatarlóra. naponta 10-12 holdról takarítja
be a termést, ami kiváló teljesítménynek számít. problémát je-
lent azonban a nagy nedvességtartalmu termés tárolása. erre két
megoldás kínálkozik: vagy szárítóberendezéssel kívánják a szemek-
ből a felesleges vizet, vagy nedves állapotban, légmentesen zárt
silókban helyezik el. /mti/

..-

bb 36. a csillagok keletkezése, élete, pusztulása - és újjá-
születése

t tz/tm szb ki

1962. november 9.

csőtörtők este az uránia bemutató csillagvizsgáló előadás-
sorozatában szimán oszkar fizikus-kémikus, a tit csillagászati
szakosztályának tagja ismertette a csillagok keletkezésére vo-
natkozó legújabb, már az atomfizikán alapuló elméletet.

eszerint a világegyetem mai életszakaszának kezdetén az anyag
nagyjából egyenletesen leoszlott hidrogéngáz formájában töltötte
ki a tért. előbb-utóbb azonban helyenként néhány atom közölsz ke-
rülhetett egymáshoz, s az anyag összesűrűsödése kvetkeztében eze-
ken a pontokon vonázi-gravitációs-gócok keletkeztek, amelyek egy-
re újabb és újabb atomokat vonzottak magukhoz. mikor az anyagok
egymás felé „esnek”, „helyzeti energiájuk hővé alakult át. száz-
ezer és százmillió év közé tehető az az idő, ami alatt ilyen mó-
don ezeknek kezdetben „hideg”, csillagoknak a felmelegedése
eléri a tizmillió fokot, a magreakcióhoz szükséges hőmérséklet al-
só határát. itt azután megkezdődik a hidrogénatomok összeépülése
héliummá. a magreakció hőtermelése folytán két-három milliárd év
alatt a csillagok hőmérséklete végülis eléri a 60 millió fokot.
közben azonban már az ujonnan keletkezett hélium-atomok is egye-
sülnek hidrogén-atomokkal, s így megjelennek az egyre nehezebb
elemek is, egészen a szénig, illetve a nitrogénig.

/folyt. köv./

11.35/n

-23-

bb 36. /a csillagok keletkezése... 1. folyt./- szb

a csillagok életének újabb szakasza akkor kezdődik, amikor eredeti hidrogénkészletüknek 15-17 százaléka már átalakult, mégpedig éppen a csillag magjában, ahol a hőmérséklet a legmagasabb, a hélium-magban azonban ezen a hőmérsékleten nem lehetséges a magreakció, ezért nincs hőtermelés és olyan gáznyomás sem, amely ellensúlyozhatná a külső rétegek gravitációs nyomását: a csillag zsugorodni kezd, ekközben azonban a gravitáció s energia ismét hővé alakult át és a csillag körülbelül tízmillió év alatt mintegy százmillió fokra melegszik fel, ez viszont már elegendő ahhoz, hogy a héliumban is megkezdődjenek a magreakciók és egymás után létrejőjenek a soron következő nehezebb elemek, egészen a magnéziumig.

a fejlődésnek ezen a fokon - ahová a „megszületett”, csillagok túlnyomó többsége eljut - újból a gravitációnak kellene a hőtermelés feladatát átvennie, azoknál a csillagoknál azonban, amelyek aránylag kisebb anyag tömeggel kezdték életüket, a gravitáció nem elég ahhoz, hogy a következő magreakcióhoz szükséges hőmérsékletet létrehozassa, ezért lassan lehűlnek, fényük elhalványodik, és végülis az űr láthatatlan utasaivá válnak, a nagyokat viszont a gravitáció hatására fellépő zsugorodás mintegy ezer év alatt körülbelül 3 milliárd fokig hevíti fel, s az itt újra megkezdődő magreakció során egészen a titán 48-ig alakulnak ki az egyre nehezebb elemek.

most már ezeknek a „forró óriásoknak”, az életében is gyorsan közeledik a katasztrófa, kialakul bennük a mangán, a króm, a vas, a nikkel és a kobalt, amelyekben már olyan szoros az atommagok közötti kapcsolódás, hogy a további fúzió nem termeli, hanem fogyasztja az energiát, a vas-csoport elemeinek lebomlása most már egyre több energiát rabol el a csillagtól, a belső mag ellenállása folyton csökken, végülis a külső rétegek nyomása szabályszerűen összeroppantja a csillagot, ez a körülbelül száz másodperc alatt lejátszódó kataklizma az úgynevezett szupernova kitörés, amelynek következményeként az elpusztult csillag anyagának zöméből „fehér törpe”, alakul ki, de ugyanakkor rengeteg szabad neutron is keletkezik, amelyek minden atommagba bele tudnak épülni, úgyhogy a tragédia környezetében óriási tömegben alakulnak ki az összes elemek, a legnehezebb is.

a csillag tehát ebben a minőségében végére ért pályájának, anyaga azonban nem vészett el, ott van egyrészt a lassan kihűlő fehér törpében, másrészt az űrbe jutott egyéb atomokban, amelyekből azután újabb sűrűsödés révén kialakulhatnak a másodlagosan keletkezett, új csillagok, ezek már a fejlődés magasabb fokát képviselik, míg az „elsőszülött”, csillagok egy ezrelék híján kizárólag hidrogénből épülnek fel, ezekben 96 százaléknyi hidrogénjük mellett ott vannak a többi elemek is, valószínű, hogy az ismét megkezdődő magreakciókkal tulajdonképpen újra kezdik az életet.

a csillagok keletkezése, élete és pusztulása, majd újjászületése tehát valójában az anyag örökké tartó körforgásának csupán egyetlen röpképillanata. /mti/

11.22/n7

-24-

bb 37. a lotto nyerőszámai

j-lm ki

1962. november 9.

a sportfogadási és lotto igazgatóság tájékoztatása szerint a 45. játékhetén szolnokon a ságvári endre művelődési házban megtartott lottosorsoláson a következő nyerőszámokat húzták ki:

2, 17, 32, 50, 85 /mti/

--

bb 38. nagyobb mennyiségű hordós savanyúság került forgalomba

i nj/j-lm ká

1962. november 9.

a nagyvásártelepre és a 9. kerületi hámán kató téri piacra pénteken 64 vagon és 76 tehergépkocsi áru érkezett, többek között 18 vagon étkezési burgonya, 4 vagon főzőhagyma, 6 vagon káposztaféle, 10 vagon zöld- és fehér paprika, 4 vagon paradicsom és 10 vagon különféle gyümölcs.

a közért a csemegekereskedelmi és a földművelésügyi vállalat boltjaiban, a csarnoki és piaci lerakataiban nagyobb mennyiségű hordós savanyúság került forgalomba, az ecetes paprikát kilónként 7.20-8, a vágott vegyes savanyúságot 4.40, a sós-vizes uborkát 6.50, a savanyu káposztát 4, a paprikasalátát pedig 6.60 forintért árulják. /mti/

--

bb 39. norodom szihanuk távirata dobi istvánhoz

hmé-lm hk

1962. november 9.

norodom szihanuk, kambodzsai államfő táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elönki tanács elnökének azon jókívánságaiért, amelyeket 40. születésnapja alkalmából kifejezett. /mti/

--

le

11.46/n

-25-

bb 40. időjárásjelentés

gg szb

1962. november 9.

a meteorológiai intézet jelenti november 9-én, pénteken 13 órakor:

több helyen eső

kelet- és észak-európa egyes tájain ma reggel havazások, hózáporok voltak. európa többi részén változóan felhős, sok helyen esős, a közép-európai országokban helyenként az évszakhoz képest enyhe az idő.

hazánkban tegnap felhőátvonulások voltak, a dunántul délnyugati felében esővel, a csapadék mennyisége a köszegtől barcsig húzódó 20-50 kilométer szélességű sávban 4-8, máshol legfeljebb 1-2 milliméter volt. a nap a dunántul északkeleti felében 1-4, az ország többi részében 3-7 órán át sütött. a hőmérséklet a nap folyamán a nyugati, északnyugati megyékben 10-13, máshol 13-18, békéscsabán 19 fokig emelkedett, ma hajnalban a tiszántul északi felében 2-6, az ország többi részén 6-9 fokig süllyed.

ma délelőtt a dunántulon és a duna-tisza közének egy-két helyén esett az eső.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 12.1 fok volt, a sokévi átlagnál 4.9 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 11 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás szombaton estig: felhőátvonulások, több helyen esővel, mérsékelt, időnként élénk délkeleti, déli szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 4 - plusz 8, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 12-15 fok között.

a duna vizállása budapesten pénteken délelőtt 11 órakor: 129 centiméter. /mti/

--

-26-

13.15/n7

14.10
Pka

bb 41. csehszlovákiába utazott a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár énekkara

vid fm/tné-lm fm

1962. november 9.

pénteken háromnapos csehszlovákiai vendégszereplésre utazott a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár énekkara. a szocialista kulturáért jelvénnel kitüntetett üzemi énekkar a csallóköz több községében ad hangversenyt./mti/

--

bb 42. halálos gázolás a fejér megyei seregélyes-szőlőhegyen

vid fm/tné-lm fm

1962. november 9.

halálos gázolás történt a fejér megyei seregélyes-szőlőhegyen. katona mihály az ab 75-78 forgalmi rendszámu warsawa személygépkocsi vezetője későn vette észre, hogy előtte az uttesten több gyermek halad, nem tudott kitérni, mert szemben egy tehérgépkocsi közeledett, s bár erősen fékezett, a kocsi mégis a gyermekek közé rohant. albert erzsébet 12 éves tanuló a kórházba szállítás után belehalt sérüléseibe. három társa könnyebben megsebesült, a gépkocsivezetőt előzetes letartóztatásba helyezték./mzi/

--

bb 44. újfajta toronydarut mutattak be

gg-lm ki

1962. november 9.

az ém építőgépgyártó és javító vállalat pénteken mutatta be a szakembereknek a 30 tonna-méteres, önszerelős toronydaru mintapéldányát. az új emelőgéptípus közép- és nagyblokk emelésére készült.

a teljesen korszerű gép terveit az ém. építőgépgyártó- és javító vállalat tervező részlege készítette. teljesítménye és minden egyéb mutatója megfelel a világpiacon ismert hasonló daruk színvonalának./mti/

--

14.20/n

-27-

le

bb 43. a lakosság jobb ellátásáról, a javítószolgáltató hálózat kiterjesztéséről tárgyalt az okisz választmánya

t sl/sze szb ki

1962. november 9.

az országos kisipari szövetkezetek szövetségének választmánya pénteken ülést tartott, amelyen erdős józsef, az okisz elnöke beszámolt a szövetkezeti mozgalom időszerű kérdéseiről. a beszámoló elsősorban a lakosság részére nyújtott javító-szolgáltató tevékenység eredményeit, s továbbfejlődésének irányait elemezte. a többi között elmondotta, hogy az idén hét százalékkal nagyobb értékű javítómunkát végeznek és szolgáltatást nyújtanak a lakosság részére, mint tavaly, azonban még ez az eredmény is viszonylag kicsi. bár egyes szövetkezetek, a többi között pest- és komárom megyében telteljesítették javító-szolgáltató tervüket, másutt például baranya és szabolcs megyében elmaradás tapasztalható. a lakosság igényeinek magasabb szintű ki-elégítésére számos intézkedés történt, amelyek már a közeljövőben éreztetik hatásukat. a pénzügyminisztérium nemrég megjelent adóügyi rendelkezései jelentékeny kedvezményeket nyújtanak a javító-szolgáltató tevékenységet folytató szövetkezeteknek, beruházásokat is elsősorban az említett szövetkezetek kapnak. az idén 500 fiókot és felvevőhelyet éltesítettek az országban a javító- és szolgáltató szövetkezetek, a földművesszövetkezetekkel pedig ezer helyen kötöttek szerződést, amelynek alapján a földművesszövetkezeti boltok gyűjtik össze a lakosság javításra váró használati cikkeit. a javítószövetkezetek az idén 50 tehergépkocsit kaptak munkájuk gyorsabb lebonyolítására, zamárdiban továbbképző tanfolyam indult, ahol a szakemberek a legmodernebb háztartási gépek javításának módszereit tanulmányozzák.

a javító-szolgáltatások értékét a jövőre 15 százalékkal, a méretes és egyéb személyi szolgáltatásokat 9 százalékkal növelik, s 30 százalékkal több építkezési munkát végeznek a lakosság számára, mint az idén.

erdős józsef ezután a szövetkezetek egyéb tevékenységeiről, a többi között az exporttervről beszélt, melynek végrehajtása sikerrel halad. az év első háromnegyedében 1.143 millió forint értékű árut készítettek a kisipari szövetkezetek exportra, 11 százalékkal többet a tervezettnél. végül a választmány szakbizottságokat hívott életre, amelyek javaslatokat dolgoznak ki a szövetkezetek munkájának, mindenekezlött javító-szolgáltató tevékenységének további fejlesztésére. /mti/

14.25n

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb 13. hírünk /két-három műszakos.../
harmadik bek. negyedik sorában a szöveg helyesen:
... általános és középiskoláiban....
/mti/

14.26/n

-28-

le

bb 45. nyolcvankilenc autó a szerencsi gépkocsi nyereségetétkönyv sorsolásán

i kf/kf-lm ki

1962. november 9.

az országos takarékpénztár november 14-én, szerdán rendezte a gépkocsi nyereségetétkönyvek hatodik sorsolását. az első öt huzáson összesen 267 autónyeresemény talált gazdára. ezóta tovább növekedett az autó nyereségetétkönyvek száma.

a legutóbbi huzáson 77 gépkocsit sorsoltak ki, a mostanin pedig már 89 jut a szerencsés nyerteseknek. ezuttal is moszkvics, skoda, trabant, wartburg, zastawa, renault és hilly típusu autókat sorsolnak ki, s ujdonságként először: simca arianet is. /mti/

bb 47. terven felüli gabonavetés szolnok megye állami gazdaságaiban

vid j-lm ká

1962. november 9.

szolnok megye 13 állami gazdaságában végeztek az őszi időszak egyik legnagyobb feladatával, a vetéssel. az állami gazdaságok a terveknek megfelelően 22 000 holdon tették földbe a magot. a vetőgépeket azonban még nem állították le, mert majdnem minden gazdaságban úgy döntöttek, hogy terven felül is vetnek kenyérgabonát. a legnagyobb gabonatermelő körzetben, a középtiszai állami gazdaság területén a tervezett 3500 holdat máris 1200 holddal tetézték meg. a vetőmag termelésre berendezkedett héki gazdaságban is 100 holddal emelték a kenyérgabona vetésterületét. /mti/

14.50/n

-29-

bb 46. utolsóból első - a nógrádi termelőszövetkezetek közül legkorábban fejezte be az őszi munkákat a hollóközi petőfi tsv
vid j szb ká

1962. november 9.

Évek óta a leggyengébb gazdaságok között emlegették nógrád megyében egy hegyi község, hollóközi termelőszövetkezetét, a közös gazdaság kukoricájának és répatáblájának egy része tavaly kapálatlan maradt, az őszi vetését és a mélyszántást utolsóként fejezték be.

az idén gyökeresen megváltozott a helyzet hollóközön, a több, mint 1000 holdas hegyoldalon gazdálkodó termelőszövetkezet a vetést és az őszi mélyszántást elsőként fejezte be a megye termelőszövetkezei közül, végeztek a betakarítással, a silózással, a trágyahordással, és már csak az 50 férőhelyes istálló építése körül akad munka, négyszázötven holdat szántottak mélyen a tavasziak alá, s közben saját öt traktorukat a szomszédos nógrádmegyeri petőfi termelőszövetkezetnek is kölcsönadták egy hétre.

a sikert a vezetés megerősítésének és a helyes premizálás alkalmazásának tulajdonítják a hollóköziek, akik pénteken nógrád megyében elsőként jelentették az őszi munkák teljes befejezését, ezzel a nógrád megyei tanács által meghirdetett 40.000 forintos céljuttalom várományosai lettek. /mti/

bb 48. évente félmilliárd forint értékű géppel gazdagszik az élelmiszeripar - modern konzerv-, hus- és baromfifeldolgozó-berendezések a kgst részére - két iparág tanácskozása az élelmiszeripari gépgyártásról

t sl/sze/m/ki

1962. november 9.

pénteken az élelmiszeripari dolgozók szakszervezetének székházában kétnapos ankét kezdődött, ahol a gép- és az élelmiszeripari szakemberei megvitatták az élelmiszeripari gépgyártás időszzerű kérdéseit, a tanácskozáson részt vett cseregi jános kohó- és gépipari miniszter és kovács imre élelmiszerügyi miniszter is.

cseregi jános miniszter megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy az élelmiszeripari gépgyártás fejlesztése szorosan összefügg a gépiparról szóló párhuzamos végrehajtásával, a magyar ipar a hazai és a külföldi rendelők részére egyaránt olyan modern élelmiszeripari gépeket akar készíteni, amelyek a nemzetközi követelményeknek is mindenben megfelelnek. /folyt. köv./

15.20/a

- 30 -

M

bb 48. /évente ... 1. folyt./ m

rövidesen gyártmányfejlesztő intézetet is életre hívunk, amely fontos lépéseket tesz a legmodernebb gépek kialakítására, az említett ágazat fejlesztését kétfős ok indokolja, a hazai élelmiszeripar a következő években igen nagymértékben fejlődik, s ehhez modern termelőeszközök kellene, másrészt a kgst illetően a szekciójának ajánlására a jövőben mind nagyobb mértékben rendezkedik be hazánk modern konzerv-, hus- és baromfifeldolgozó gépek gyártására.

a megnyitót követő előadásokban szakembereink elmondották, hogy az élelmiszeripar mit kér a gépgyártástól, ismertették élelmiszeripari gépgyártás helyzetét és a gépgyártással összefüggő kérdéseket, gulyás béla, az élelmiszerügyi minisztérium műszaki főosztályának vezetője utalt arra, hogy 1960 és 1980 között az élelmiszeripar termelése három- és főszeresére növekszik, s az átlagfifeldolgozóipar, a termelés korszerűsítésére évente eleinte ötszázmillió, később egymilliárd, majd a huszéves terv végén már évenként másfélmilliárd forint értékű gépet helyeznek üzembe, az ipartól nagyrészt olyan berendezéseket várnak, amelyek segítségével a munka egész folyamatát automatizálhatják, máris sok értékes konzervipari gép készül hazánkba, sokat kell azonban még tenni azért, hogy a gépsorok valamennyi tartozékát, például az üveg és dobozzáró, címkéző gépeket is itthon állíthassák elő, a hűtőipar számára kis méretű, s mégis kielégítő teljesítményű, automatikusan működő gépek kellene, hasonlóképpen modern gépeket akarnak vásárolni a következő években a baromfifeldolgozó ipar, a hus-, a sütő-, a növényolaj- és a tejipar részére is.

szántó györgy, a komplex külkereskedelmi vállalat igazgatóhelyettese az élelmiszeripari gépgyártásról beszélt, 1955-ben még mindössze húszmillió, az idén pedig már 1050 millió forint értékű gépet exportáltunk, elsősorban a baráti országok élelmiszeripara részére, gépeink eljutottak az utóbbi időkben Irakba, Guineába, az egyesült arab köztársaságba és Indiába is, a sikernek egyik oka, hogy igen gyorsan megszervezték üzemünk a komplex élelmiszeripari berendezések gyártását, az egyik konzervipari gépsor gyártásának gondolata 1957 áprilisában merült fel, s 1958 végére már le is bonyolódott a teljes tervezési, szervezési munka, sőt erre az időpontra az első tíz gyárt már el is küldték rendelési helyére, kérte, hogy a további új berendezéseket is hasonló gyorsasággal és az eddigiekhez hasonló jó minőségben bocsássa az ipar a külkereskedelem rendelkezésére.

az ankét tanácskozásai szombaton folytatódnak. /mti/

15.42/a

- 31 -

M

bb 51. vietnami iparművészeti ajándékot adtak át a kulturális kapcsolatok intézetének

i fe/sze vm sr

1962. november 9.

a kulturális kapcsolatok intézetének pénteken hoang bao son, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövete ünnepélyesen adta át a vietnami kulturális kapcsolatok főosztályának ajándékát, az értékes iparművészeti és népművészeti dísz tárgyakat dr. bognár józsef, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke vette át. jelen volt az átadásnál a külügyminisztérium, a művelődésügyi minisztérium és a kulturális kapcsolatok intézetének több vezető munkatársa.

a vietnamból érkezett ajándékot - kerámiákat, fafaragásokat, elefántcsont dísz tárgyakat, szötteket és fonottmunkákat - rövidesen bemutatják a közönségnek./mti/

- . -

bb 53. megkezdődtek az 1963. évre vonatkozó magyar-lengyel árucseresforgalmi tárgyalások

k sz/ki vm

1962. november 9.

az 1961-65. évekre vonatkozó hosszulejárati megállapodások alapján budapesti külkereskedelmi minisztériumban megkezdődtek az 1963. évre irányuló magyar-lengyel árucseresforgalmi tárgyalások, a lengyel delegáció wladislaw zdanovicznak, a lengyel külkereskedelmi minisztérium főosztályvezetőjének vezetésével érkezett budapestre./mti/

- . -

bb 52. szakszervezeti kulturális vezetők kétnapos értekezlete

k hi/gk vm sr

1962. november 9.

a szakszervezetek kulturális vezetőinek részvételével pénteken kétnapos tanácskozás kezdődött a bányaiipari dolgozók szakszervezetének székházában. megvitatják a szakszervezetek nevelő munkájának időszerű feladatait, valamint a kisz-szel közösen rendezendő kulturális seregszemle programját. a megjelenteknek füleki józsef, a szot kulturális osztályának vezetője tartott tájékoztatót./mti/

- . -

- 32 -

15.47/a

Maj

bb 49. az idén csaknem kétmillió kiránduló veszi igénybe az ibusz szolgáltatásait - legnagyobb idegenforgalmi vállalatunk sajtótájékoztatója

t tz/gk/m/ki

1962. november 9.

pénteken a magyar újságírók országos szövetségének székházában láncos jános, az ibusz vezérigazgatója ismertette a sajtó képviselői előtt az év első kilenc hónapjának eredményeit és a várható jövőre vonatkozó terveket.

amint elmondotta, az ibusz különböző szolgáltatásait szeptember végéig több mint 1,400.000-en vették igénybe, de ez a szám az év végére valószínűleg eléri az 1,9 milliót. az utazások népszerűségének növekedése tette időszerűvé az ibusz-tit ország-világjárók baráti körének életre hívását, amelynek tagjai havonta két alkalommal szakképzett előadóktól vagy az egyes utazások résztvevőitől hallhatnak beszámolókat különböző országokról, tájakról stb.

hetvennégy különböző útvonalon csaknem 28.000 autóbusz-különjáraton mintegy 1,1 millió turista 5,5 millió kilométert járt be az országban. e kirándulások utasainak száma az év végére előre láthatólag még 470.000-rel növekszik, csak az iskolák számára körülbelül tizenegy és félezer autóbuszos országjáratot szerveztek, amelyeken több mint 450.000 diák és pedagógus vett részt. a 227 hétvégi különvonat utasainak száma már az első három negyedében több mint 135.000 volt, a különhajókon pedig 11 000-nél többen keresték fel horányt, visegrádot és dunaujvárost. csak nemrég kezdődtek meg, és ismét népszerűek lettek a disznótoros kirándulások, valamint az egyik idei újdonság, a különböző arborétumokat felkereső biológus országjárások sora is. a budapesti városnéző túrákon csaknem 30.000-en vettek részt.

husz százalékkal többen vették igénybe a fizetővendég-szolgáltatást, mint tavaly. összesen csaknem 27.000-en több mint 225.000 napot töltöttek el 70 község 2000 szobájában. jövőre az ibusz újabb 600 szobát köt le erre a célra, és további helyiségekben - többek között bánkon, füzérradványban, sárospatakon és bogácson is - megszervezi a fizetővendéglátást.

sokan vettek részt az idén az ibusz külföldi kirándulásain is. a baráti államokban csaknem 66.000 magyar turista töltött 400.000 napot. a legtöbben csehszlovákiában és az ndk-ban jártak. látogatásukat több mint 85.000 kiránduló viszonzta a baráti államokból, legtöbben csehszlovákiából. /folyt. köv./

16.00/a

16.00

- 33 -

Maj

bb 49. /az idén ... 1. folyt./ m

a tőkés országokból a tavalyi nem egészen 32.000-rel szemben az idén az ibusz révén több mint 41.000 turistát láttunk vendégül, és számuk az év végére valószínűleg eléri az 50.000-et. a legtöbbben ausztriából, az nszk-ból és az usa-ból érkeztek. a nyugatra utazó mintegy 6000 magyar turista ausztriát, olaszországot, franciaországot, angliát, görögországot és jugoszláviát kereste fel. jövőre az ibusz előreláthatólag az eddiginél olcsóbban tudja lebonyolítani az ilyen kirándulásokat. szerveznek hollandiai, egyiptomi, finnországi, svédországi és dániai turákat is.

az ibusz-nál már a jövő évi terven dolgoznak. 1963-ban a szocialista országokba ötvenféle társasutazást kívánnak szervezni, köztük tengerparti és hegyvidéki üdüléseket, körutazásokat, stb. a legdrágább kirándulás - a moszkva - taskent - szamarkand - alma-ata utvonalon - körülbelül 5600 forintba kerül majd, de lesz olyan társasutazás is, amelynek költsége az ezer forintot sem éri el.

a sajtótájékoztató végén Lános János vezérigazgató az újságírók kérdéseire válaszolt./mt1/

...

bb 50. felavatták a makói redőnygyárat

vid szf/te vm

1962. november 9.

pénteken ünnepélyesen felavatták a makói redőnygyárat. a vidéki ipartelepítési elveknek megfelelően a budapesti fa-és vászonredőnyt gyártó vállalat rendezett be fióktelepet a „hagymaváros,-ban. a többmillió forintos költséggel létesült új üzemben egyelőre 230 négyzetméter faredőny készül naponta.

az üzemet a következő években bővítik és jelentős fatömegcikk gyárrá fejlesztik./mt1/

...

16.15/a

- 34 -

Mo

bb 56. az erzsébet-híd környékének és a belváros forgalmának rendezése miatt le kell bontani a váci utca 37. számú épületet - rendkívüli nagyarányú felújítással sem sikerülne „modernizálni,, a marokkó udvart, csákányvég alá érett - mi a helyzet a csere lakásokkal?

t zs-hbj/sze/m/ki

1962. november 9.

nemrégiben felmérték a fővárosi épületek „életkorát,, és egészen meglepő eredményre jutottak. budapesten a lakóépületek 17 százaléka 60 évnél idősebb, a belvárosban pedig a házak 65-70 százaléka érte el a „tisztes,, öregkort, a 60 évet, de akad köztük ennél sokkal idősebb, 80-90-100 éves is. a fővárosi tanács óriási összegeket fordít az öreg házak felújítására, „megfiatalítására,, bizonyos esetekben elkerülhetetlen a megrepedezett, a háború és az idő fogától alaposan megtépázott öreg házak bontása; átépítésük ugyanis többbe kerülne, mint hasonló lakásszámú modern lakóépület emelése, s ami még különösen vitathatóvá teszi bizonyos esetekben az átépítés, a felújítás jogosságát: a költséges átépítés után sem nyernének a mostani követelményeknek megfelelő lakásokat ezekben a belvárosi régi házakban. meglehetősen nehéz helyzetbe kerül ilyenkor a főváros, hiszen a lebontásra ítélt épületekben lakóknak csere lakást kell juttatni, budapesten viszont mintegy 70.000 jogosult lakásigénylőt tartanak számon, akik már nagyon várják az újonnan épülő lakásokat.

a fővárosi tanácsnál pénteken tartott sajtóértekezleten elmondották, hogy a jövőben több belvárosi házat kell szanálni, és egyelőre a legsürgetőbb a marokkó udvarnak nevezett épülettömb, valamint a váci utca 37. számú ház bontása. a szakemberek alaposan átvizsgálták a bajcsy-zsilinszky ut-józsef attila utca-angels tér által határolt épülettömböt és megállapították, hogy tatarozása gazdaságtalan. itt is majdnem annyiba kerül a felújítás, mint egy hasonló lakásszámú új épület építése, s átépítéssel sem lehet megoldani a régimódi lakások korszerűsítését, a közlekedés érdeke is megköveteli ennek az épületnek bontását. a népköztársaság útjának széles uttestjén haladó járművek a szűk józsef attila utcával találják szemben magukat, „megtorpannak,, és a józsef attila utca-bajcsy-zsilinszky ut kereszteződésénél közlekedési dugó keletkezik, az épület szanálásával ezt meg lehet szüntetni.

ugyancsak rendkívül indokolt a váci utca 37. számú ház bontása is. ez az épület valóságos gátja az erzsébet hid-környék és a belváros forgalmi rendezésének. az új hidon lényegesen nagyobb lesz a forgalom, mint a régin volt. a hid építésével egyidejűleg a pesti alsórakparton kialakítják az észak-déli, majdnem gyorsforgalmu utat, amelyen a közlekedési gócok kikerülésével juthatnak az északi gyárnegyedekből csepelre és fordítva a teherautók. a rendkívüli nagy forgalom természetesen megköveteli azt is, hogy az erzsébet híd pesti hídfője körül egy teljesen korszerű forgalomirányító tervet alkalmassanak ki, amelynek területén helyezkedik el jelenleg a váci utca 37. számú ház. mindezekre a munkálatokra már a közeli hetekben sor kerül, hiszen a legújabb tervek szerint az újjászülött erzsébet hidat 1964 augusztus 20-án átadják a főváros lakosságának.

/folyt. köv./

16.45/a

Mo

- 35 -

Mo

/bb 56. az erzsébet-hid.....1.folyt./vm

a sajtóértekezleten egyébként részletes tájékoztatást adtak a lebontásra ítélt házak lakóinak elköltöztetéséről is. elmondták, hogy az érintett lakók cserelakást kapnak - méghozzá megfelelően kulturált, korszerű, új otthont. a fővárosi tanács mindent elkövet azért, hogy a kényszerű cserével ne rövidüljenek meg az új lakók. a marokkó udvarban például a lakások nem voltak komfortosak, hiszen a wc-k a függőfolyósók végében vannak. az új otthonokban természetesen nem ez lesz a helyzet. általános elv az, hogy a költöző családok ne kerüljenek rosszabb körülmények közé, mint amilyenben jelenleg vannak.

-~~eken~~ a fővárosi tanács azonban csak olyan - zömmel az új lakótelepekre épült - lakásokat tud biztosítani a költözőknek, amilyenre igényjogosultak. az érintetteknek tehát számolniuk kell azzal, hogy - ha nagyobb lakásuk volt, mint amennyi a törvény szerint nekik járt volna, - a cserével nem jutnak hasonlóan nagy otthorhoz. ha például egy házaspár két-három-vagy négyszobás lakásban lakik, a szanálás után természetesen kisebb, de feltétlenül korszerű kulturált otthont kap.

- azé lavult, rozoga, dűledező vagy süllyedő épületek lebontását szükségszerűen folytatnunk kell majd a jövőben is. számolnunk kell tehát azzal, hogy hasonló kényszerű cserék a következő hónapokban, években is lesznek. változatlanul arra törekszünk, hogy a lehetőségek határain belül a legjobban kielégítsük a cserelakásba költözők igényeit. a költözés költségeit a tanács fedezi s olyan eset sem most, sem a jövőben nem fordulhat elő, hogy a szanálás miatt költözők az eredetinitől rosszabb, gyengébben felszerelt, korszerűtlenebb otthont kapjanak. minden esetben külön-külön egyénileg is megbeszéljük az érdekeltekkel a cserét, s erkölcsi köteletségünknek tartjuk, hogy a cserével járó gondokat, nehézségeket enyhítsük. az érintetteket viszont arra kérjük: értsék meg a tanács súlyos lakás problémáit, nehézségeit, számoljanak adottságainkkal, s ne támasszanak eleve kielégíthetetlen igényeket - mondták a sajtótájékoztatón. /mti/

- . . -

17.10/a

17.10

- 36 -

Mo

bb 60. ben bella távirata kádár jánoshoz

gk vm sr

1962. november 9.

ahmed ben bella, az algériai demokratikus és népi köztársaság minisztere elnöke táviratban mondott köszönetet kádár jánosnak, a minisztertanács elnökének az algériai nemzeti ünnep alkalmából küldött üdvözléért. /mti/

- . . -

bb 61. dobi istván üdvözlő távirata julius nyereréhez

tm vm sr

1962. november 9.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke üdvözlő táviratot intézett julius nyereréhez, amelyben jókívánságait tolmácsolta a független tanganyika első köztársasági elnökévé történt megválasztása alkalmából. /mti/

- . . -

bb 62. akadémikusok a unesco közgyűlésén

k ms/gk vm sr

1962. november 9.

szabó imre, a magyar tudományos akadémia főtitkárhelyettese és hajós györgy akadémikus pénteken párizsba utazott a unesco tizenkettedik közgyűlésére. /mti/

- . . -

bb 58. négyes névadó ünnepség a láng-gyárban

1 vt/gk vm sr

1962. november 9.

az angyalföldi láng gépgyár művelődési házában pénteken délután négyes névadó ünnepséget rendeztek. négy kisz-bizottsági tag: faragó györgyné pénzügyi előadó, kiss györgyné műszaki rajzoló, hegedüs béla gépészmérnök és dr. müller istván főosztályvezető gyermekel vették fel a tamás, marianna, béla, illetve istván nevet. a gyár vezetősége és kisz-bizottsága babakocsit, kelengyét, emléktárgyakat adott át a szülőknek. /mti/

- . . -

17.35/a

17.35

- 37 -

Mo

bb 54. kitüntetéses doktoravatás a pécsi orvostudományi egyetemen - dobi istván adta át dr.papp gyulának a népköztársaság címerével ékesített aranygyűrűt

vid fm/tné vm fm

1962. november 9.

a pécsi orvostudományi egyetem pénteken ritka ünnepségszínhely volt. az egyetem tanácsa - a magyar népköztársaság elnöki tanácsának határozata alapján - papp gyula kutatóorvost, az egyetem gyógyszerintézetének munkatársát „sub auspiciis rei publicae popularis” kitüntetéses doktorrá avatta, ezt a legmagasabb tudományi kitüntetést első ízben kapta meg doktorjelölt a pécsi orvostudományi egyetemen.

az egyetem aulájában rendezett ünnepi ülésen részt vett dobi istván, az elnöki tanács elnöke, kiss károly, az elnöki tanács titkára, dr.doleschall frigyos egészségügyi miniszter, továbbá novics jános, az mszmp baranya megyei bizottságának titkára, palikó sándor, a baranya megyei tanács vb elnöke és körösi lajos, a pécsi városi tanács vb. elnöke.

dr.cholnoky lászló kossuth-díjas professzor, az orvostudományi egyetem rektora nyitotta meg az ülést, s köszöntötte a vendégeket és a doktorjelöltet. papp gyula előterjesztette kérelmét a doktorráavatásra, majd felolvasta doktori disszertációját, amelyet az egyetemi tanács elfogadott. az eskütétel után dr.cholnoky lászló rektor „sub auspiciis rei publicae popularis” kitüntetéses orvosdoktorrá avatta papp gyulát, aki 18 évi iskolai tanulmányai során minden alkalommal kitűnő vagy jeles eredménnyel vizsgázott, és 1961-ben summa cum laude eredménnyel tett államvizsgát.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke mondott ezután beszédet. méltatta a pécsi orvostudományi egyetem oktatóinak és hallgatóinak munkásságát és szólt a nagymultu oktatási intézmény előtt álló nagy feladatokról is. végül átnyújtotta dr.papp gyulának a kitüntetéses doktorráavatás jelképét, a magyar népköztársaság címerével ékesített aranygyűrűt./mti/

- . -

- 38 -

17.40/a

18.20

bb 55. még csak izelítőt kaptunk a novemberi ködökből - a szokásosnál 4-5 fokkal enyhébb az időjárás

i so/j vm ká

1962. november 9.

november első 10 napja úgy telt el, hogy csak vasárnap kaptunk egy kis izelítőt a novemberi ködökből. a meteorológiai intézet tájékoztatása szerint november 7-én több mint 4 fokkal, november 8-án csaknem 5 fokkal volt magasabb a hőmérséklet az ebben az időszakban szokásosnál.

különleges légköri viszonyoknak, a délről jövő meleg légáramlásoknak köszönhetjük a kellemes időt. európa más részeiben ugyanis - így az alpok északi oldalán, a völgyében, a földközi-tenger északi partjainál - sokkal zordabb az időjárás.

nálunk továbbra is az eső hiánya okozza a legnagyobb gondot. az utóbbi napokban ismét csak a dráva-melléken hullott 8-12 milliméteres csapadék.

a ködök nélküli november egyelőre tovább tart, az időjárás szombaton is enyhe marad, újabb kisebb esőkkel./mti/

- . -

bb 59. társadalmi összefogással épült uttörőházat avattak a harmadik kerületben

i vt/gk vm sr

1962. november 9.

pénteken délután adták át ünnepélyesen rendeltetésének a harmadik kerületi fényes adolf utcai és timár utcai általános iskola közös uttörőházát, amely mintegy 500 pajtásnak nyújt második otthonát. az uttörőház építésében résztvett a két iskola tanulóifjúsága, tanzestülete, s munkájukat segítették a környező üzemek dolgozói, kisz-fiataljai, továbbá a szülői munkaközösségek tagjai, valamint a martos flóra és az árpád-gimnázium kiszistái is. együttesen 1,200.000 forint értékű társadalmi munkát végeztek. a tanács gondoskodott az építőanyagról, a művelődésügyi minisztériumtól pedig korszerű berendezést, felszerelést kaptak. az új uttörőházban működnek majd ezentúl a különféle szakkörök és ott rendezik a nagyobb kulturális eseményeket./mti/

- . -

- 39 -

17.45/a

18.45

bb 57. a legnehezebb munka, a szállítás gépesítéséről tanácskoztak a textilipari szakemberek - iparági anyagmozgatási ankét és kiállítás a magyar posztógyárban

1 sz/tr vm ki

1962. november 9.

pénteken iparági anyagmozgatási ankétot rendezett a csepeli magyar posztógyárban az országos műszaki fejlesztési bizottság, a textilipari dolgozók szakszervezete és a könnyűipari minisztérium gyapjuipari igazgatósága. az ankétot, amelyen részt vett nagy józsefné könnyűipari miniszter, kiss árpád, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnöke nyitotta meg.

- iparunkban az alapvető technológiai folyamatok igyekeznek felzárkózni a világszínvonalhoz. az anyagmozgatás azonban mindeddig nem tartott lépést a gyártás korszerűsítésével - mondotta kiss árpád. - ha sorrendet állítunk fel a gépesítendő munkafolyamatok között, a legelső helyek egyikére az anyagmozgatásnak kell kerülni. ezzel ugyanis az egyik legnehezebb fizikai erőfeszítéssel járó munka elvégzésétől mentesülnek a dolgozók. a szállítás gépesítése, s ahol lehet, automatizálása, egyre sürgetőbb feladattá válik. erre azért is szükség van, mert távlati terveink szerint a munkaerők számának növekedése nem tart arányos lépést a termelés növekedésével és a szállításhoz mindjobban jelentkezik majd a munkaerőhiány. a könnyűipar előljár és máris kezdeti jó eredményeket ért el az anyagmozgatás gépesítésében és meggyőződésem, hogy ez az egész iparunkra serkentőleg hat majd.

az ankéton nagy imre, a gyapjuipari igazgatóság főmérnöke a magyar posztógyár példája nyomán ismertette a szállítás gépesítésének jelentőségét. elmondotta, hogy ebben az üzemben naponta 5,5 tonna szövet készül és ennek 151-szerese a naponta megmozgatott alapanyag, segédanyag, stb. súlya. egy tonna áru 24,4 kilométer utat tesz meg és a dolgozóknak 22-25 százalékát foglalkoztatja a szállítás.

a szállítás korszerűsítésénél legkézenfekvőbbnek bizonyult az, hogy az üzemeket a technológiai folyamatnak megfelelően átrendezték s ezzel a szállítási utat már jelentősen csökkentették. az idén a gyapjuipari üzemek két és félmillió forintot fordítottak szállítóberendezések beszerzésére, jövőre pedig négy millió forint beruházási bankhitel áll rendelkezésükre.

az ankéton dr. ladó lászló kandidátus az anyagmozgatás gazdasági kérdéseiről, parányi györgy docens pedig a korszerű gyártás tartott előadást.
/folyt. köv./

18.04/a

- 40 -

me

/bb 57. a legnehezebb.....1.folyt./vm

az ankéttal párhuzamosan kiállítást is rendeztek a gyárban s bemutatják, milyen szállítóeszközökkel, különböző elektromos hidraulikus targoncákkal, pneumatikus berendezésekkel, bálaemelővel és egyéb gépekkel igyekeznek könnyíteni a munkát. az új szállítóeszközök gyártásánál felhasználták a baráti országok tapasztalatait is. kiállítottak 18 olyan automatikai elemet, amellyel jövőre széles körben korszerűsítik a gyapjujárák termelését./mti/

- . -

bb 65. vasárnap leplezik le tóth árpád emléktábláját

1 v/gk vm sr

1962. november 9.

november 11-én délelőtt a várban leplezik a nagy lírai költő, tóth árpád emléktábláját. az ünnepeken dr. kardos lászló egyetemi tanár, a magyar tudományos akadémia levelező tagja mond beszédet, bodor tibor, a madách színház tagja a költő verseiből szaval, a zeneművészeti főiskola női terecse pedig tóth árpád verseket énekel kósa györgy megzenésítésében./mti/

- . -

bb 66. időjárásjelentés

tm/m/la

1962. november 9.

a meteorológiai intézet jelenti november 9-én, pénteken 18 órakor:

átvonuló felhőzet

várható időjárás szombat estig: felhőátvonulások, néhány helyen esővel. mérsékelt, időnként megélenkülő délkeleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 12-15 fok között./mti/

18.15

19.00

- . -
- 41 -

me

bb 64. tájékoztató a könnyűipar munkájáról

t sz/tr/m/ki

1962. november 9.

pénteken a magyar sajtó házában vég László könnyűipari miniszterhelyettes tájékoztatta az újságírókat a könnyűipar munkájáról, feladatairól.

többek között ismertette, milyen együttműködés alakult ki a hazai és a baráti országok könnyűipari üzemei, kutatóintézetei között és hogyan szolgálja a termékcseré a lakosság jobb árueellátását. a belkereskedelem által kiválasztott áruk kollekcióját elküldjük a baráti országoknak és ott ugyanazokból a termékekből rendelhetnek, mint amelyeket a hazai vásárlók számára készítünk. ez azzal a népgazdasági előnnyel jár, hogy egy-egy cikkből nagyobb sorozatokat gazdaságosabban gyárthatunk, és az üzletek árukészlete is gazdagodik.

a gazdaságosabb termelés érdekében a könnyűiparban már korábban megkezdődött az azonos termékeket előállító üzemek munkájának összehasonlító felmérése. a gazdasági elemzésnek ez a módja eredményesnek bizonyult és néhány gyárban már többmillió forintos megtakarítással járt.

a textilgyárak dolgozói számára most nagy feladatokat jelent az éves exportterv teljesítése. a könnyűipar termelésének viszonylag elég nagy hányada, egyötöd része kerül exportra. erre azért is szükség van, mert az alapanyagok egy részéért késztermékekkel kell fizetnünk, s mint ismeretes, a könnyűipar nyersanyagának kétharmad részét külföldről szerezzük be. bár ebben az évben több körülmény zavarta a gyárak exporttevékenységét, a könnyűipar előre láthatólag hiánytalanul teljesíti exporttervét./mti/

bb 63. közlekedési balesetek

i bc/hné/m/sr

1962. november 9.

a 13. kerületi váci ut és thalman utca torkolatában kispál Lászlóné, 41 éves budapesti lakos le akart szállni a megállóban álló 55-ös jelzésű villamosról. eközben megbotlott és leesett. súlyos sérüléssel kórházba szállították.

a rákóczi ut és a lenin körut torkolatában höllich László, 15 éves budapesti tanuló nem a gyalogosok részére kijelölt helyen, és tilos jelzésnél ment át az uttesten. a pa 00-15 rendszámú személygépkocsi elütötte a vigyázatlan fiatalembert, akit könnyű sérüléssel kórházba szállítottak./mti/

18.30/a

10.15

- 42 -

bb 68. németh László vigjátékának debreceni bemutatója

vid tné vm sr

1962. november 9.

pénteken este mutatta be a debreceni csokonai színház németh László kossuth-díjas író az utazás című vigjátékát. a két főszerepet novák István és hegedüs Erzsébet alakította./mti/

bb 67. tudósaink külföldön

i ms/gk vm sr

1962. november 9.

beke Ödön akadémikus, az ötvös Loránd tudományegyetem nyelvészprofesszora október végén az újvidéki egyetem meghívására előadásokat tartott Jugoszláviában. Koltay Ede, a magyar tudományos akadémia atommagkutató intézetének tudományos munkatársa a nemzetközi atomenergia ügynökség ösztöndíjával öthónapos tanulmányutra ment a koppenhágai egyetem elméleti fizikai intézetébe. november első hetében Freund Mihály akadémikus több egyetem meghívására a német demokratikus köztársaságba utazott, ahol előadásokat tart.

Szegi József, az akadémia talajtani és agrokémiai kutató intézetének igazgatóhelyettese Liblicében /Csehszlovákia/ talaj- mikrobiológiai konferencián, Martos Ferenc és Richter Richárd kandidátusok pedig a nemzetközi közetmechanikai iroda lipcsei ülésén vettek részt. Mosonyi Emil, az akadémia levelező tagja párizsban a hidrológiai szakértő bizottságnak, az UNESCO tanácskozásában működött közre, Vitályos László, a műszaki tudományok kandidátusa pedig Bukarestben a gépek és elemek elmélete és gyakorlata témájú automatikai konferencián képviselte a magyar szakembereket.

VI. közgyűlést megelőző

a hazánkban megfordult külföldi vendégek közül C. D. Nenitescu román akadémikus, D. Draghici állatorvos és A. Haimovici professzor román tudósok látogatása, illetve tanulmányutja emelkedik ki./mti/

18.40 /m

10.15

- 43 -

bb 69. tovább építik a mohácsi farostlemezzgyárat - ebben a hónapban megkezdik a munkát

vid szf/tm vm

1962. november 9.

az országos erdészeti főigazgatóság kollégiuma pénteken a mohácsi farostlemezzgyárban tartotta ülését. a tanácskozáson résztvett dr. balassa gyula miniszterhelyettes, a főigazgatóság vezetője, ott voltak a megyei és a mohácsi, a járási párt-és tanácsai, valamint szakszervezeti vezetők. a helyszíni megbeszélésen az ország legfiatalabb faipari üzemének, a három éve működő mohácsi farostlemezzgyárnak a munkáját értékelték és továbbfejlesztését tárgyalták meg.

a kollégium elismerését fejezte ki a gyár vezetőinek, munkáskollektívájának a hazánkban korábban ismeretlen farostlemezzgyártási technológia meghonosításáért. az üzem a hazai erdőkből kitermelt, kicsiny értékű, tüzelésre is alig alkalmas faanyagot értékes ipari terméké dolgozza fel. a csekély értékű nyers fából tiszta értékesebb terméket állít elő. a mohácsi farostlemez minősége nemzetközi viszonylatban is kitűnő.

az ülésen bejelentették, hogy a gyárat tovább építik. a továbbépítésre vonatkozó tervet már jóváhagyták. a bővítés beruházási összege 87.5 millió forint. a bővítés során épülő felületkezelő üzem kivitelezéséhez még ebben a hónapban hozzáfognak. az új üzemszám próbáit 1963 december elejére tűzte ki a kollégium./mti/

- . -

bb 70. Liszt-chopin-est

1 fe/hné vm sr

1962. november 9.

a lengyel olvasóterem és a második kerületi nőtanács pénteken Liszt-chopin-estet rendezett a nőtanács moszkva téri klubjában. dr. stanislaw a. sochacki, a lengyel olvasóterem helyettes vezetője előadást tartott Liszt és chopin baráti kapcsolatairól. a hangverseny-műsorban a legkiválóbb lengyel zongoraművészek tolmácsolásában Liszt és chopin-művek hangzottak el hanglemezekről./mti/

- . -

- 44 -

18.45/a

19.11

mo

bb 71. a párt és a kormány több tagja az orosz és szovjet festészei kiállításán

t fe/tr/m/sr

1962. november 9.

a moszkvai tretyakov képtár anyagából a műcsarnokban megnyílt orosz és szovjet festészei kiállítását pénteken meglátogatták kállai gyula és fock jeno, a minisztertanács elnökhelyettesei, az mszmp politikai bizottságának tagjai, szirmai istván, a politikai bizottság póttagja, a központi bizottság titkára, darabos iván, az mszmp központi bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője, orbán lászló, az mszmp központi bizottsága agit. prop. osztályának vezetője, aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese, a központi bizottság tagjai. megjelent a tárlaton művészeti életünk számos neves képviselője, köztük bernátn aurét, fenyő a. endre, ék sándor, pátzay pál, domanovszky endre, bencze gyula, pleszniv károly, reich károly, kádár györgy, kiss istván és mások. ott volt m. g. popov, a szovjetunió budapesti nagykövetségének tanácsosa.

a vendégeket a tárlaton a. v. paramonov, a művészettörténeti tudományok kandidátusa, a moszkvai tretyakov képtár tudományos titkára kalauzolta./mti/

- . -

bb 72. családi dráma a bács megyei páhi községben

vid/tné/m/sr

1962. november 9.

a bács megyei páhi községben fenyővári györgy két évvel ezelőtt kötött házasságot. feleségének 16 éves fiát is magához vette. a házasság azonban a férj állandó részegeskedése miatt rövid idő alatt annyira megromlott, hogy fenyővári otthagya az asszonyt. a napokban azonban ittasan visszatért hozzá és rövid szóváltás után először megütötte, majd a kezeügyébe került konyhakéssel üldözni kezdte. erre a kiskorú gyerek anyja védelmére kelt, kicsavarta nevelőapja kezéből a kést. az ittas ember ezután fojtogatni kezdte feleségét. a gyermek erre egy vastag faágat ragadott, amellyel olyan súlyos ütéseket mért mostohaapjára, hogy az a helyszínen belehalt sérüléseibe. a rendőrség a fiatalkorut őrizetbe vette, a nyomozás az ügyben tovább folyik./mti/

- . -

-45-

19.10 /m

19.11

mo

bb 73. jövőre tovább emelkedik a szociális és kulturális kiadások aránya borsod megye költségvetésében

vid/tné/m/sr

1962. november 9.

a borsod megyei tanács pénteken tartott ülésén megtárgyalta a megye 1963. évi költségvetését: jövőre 635 millió forint áll a tanács rendelkezésére, aminek mintegy háromnegyed részét szociális és kulturális feladatok megoldására fordítják, egészségügyi célokra csaknem 25, míg kulturális és népművelési feladatokra 26 millió forinttal többet költenek, mint az idén, jelentős tételként - négy millió forinttal - szerepel ebben a tisz-ek mezőgazdasági tanulóképzése és a felnőtteknek mezőgazdasági oktatása, több mint 2.5 millió forinttal növelték a vízügyi feladatok megoldására fordított összeget, míg utak, hidak javítására 16 millió forintot költenek, borsod megye villamosítása az idén befejeződött, de jövőre csaknem 1.5 millió forinttal 4 jelentősebb külterületi települést is bekapcsolnak az áramszolgáltatásba.

csaknem 200 millió forintot költenek jövőre lakásépítkezésre, a gazdaságos felhasználás érdekében a beruházásokat koncentrálnak, s így jövőre a megyében elkészülő 1.256 lakásból kazincbarcán 526, ózdon 457 és tiszszederkényben 192 kerül átadásra, csaknem 10 millió forint az állami kezelésben lévő lakások felújítására fordított összeg is.

nagy gondot fordít a jövő évi tervjavaslat a mezőgazdaság fejlesztésére is, megkezdik az egyes termelési ágak tájékezésszerű differenciálását, a lejtős területeken talajvédelmi okból növelik a kenyérgabona és pillangós takarmány vetésterületét, míg az így felszabadult síkvidéki szántóföldeken takarmányt, elsősorban nagy terméshozamu kukoricát termesztene, az ipari növények, valamint zöldségfélék termelését a talajtani adottságoknak, valamint az iparvidék ellátásának figyelembevételével összpontosították a magasabb terméseredmények elérésére, a 105 millió forintos mezőgazdasági beruházásból többek között 66 major villamosítását, 37 major közművesítését is megoldják, a sertésállományt elsősorban a síkvidéki járásokban, míg a juhállományt a lejtős területű járásokban növelik.

megtárgyalta a tanácsülés a jövő évi köztségfejlesztési előirányzatot is, a lakosság hozzájárulásából csaknem 70 millió forintot fordítanak a feladatok megvalósítására, ebből az összegből többek között 100.000 folyóméter új járdát, 5.000 folyóméternyi vízvezetékét létesítenek, hat autóbusz-váróhelyiséget és két orvosi rendelőt építenek, a tanácsülés széleskörű vita után a jövő évi költségvetést elfogadta./mti/

19.15/a

20.00

46 -

Me

bb 74. gyorsul a lakásépítkezések üteme, igazságosabb lesz a lakáselosztás - megkezdik a 2-es villamos vonalának meghosszabbítását - intézkedések a vízellátás további javítására - a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága elnökének tanácsstagi beszámolója

t zs/gk vm sr

1962. november 9.

veres józsef, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke péntek délután a pestszécsényi vasas művelődési házban tanácsstagi beszámolón találkozott huszadik kerületi választóival, a fővárosi tanács elnöke részletesen tájékoztatta a beszámoló több száz részvevőjét az időszerű kül-és belpolitikai kérdésekről, majd a főváros lakosságát közvetlenül érintő tervekről, feladatokról szólt.

elmondta, hogy az ellenforradalom utáni években meggyorsult a lakásépítkezések üteme, s a következő esztendőben további nagy erőfeszítéseket tesz a főváros a lakáshelyzet javítására, a második öt éves tervben összesen 40.000 új otthon kerül tető alá - s a jelek azt mutatják, hogy a tervet hiánytalanul teljesítik az építők - a következő öt éves terv időszakában 80.000, a negyedik öt éves tervben pedig 130.000 lakásba költözhetnek be az igény jogosultak, a lakásépítési program végrehajtásának részletein már teljes erővel dolgoznak a szakemberek, az elképzelések szerint a harmadik öt éves tervben épülő 80.000 új lakásból 56.000 a lakótelepeken, 8000 az ugynevezett foghíj-telepeken épül, 4000 csoportos, szanázásos családi ház lesz, 10.000 egyedi családi házak formájában kerül tető alá, 2000-et pedig a teljesen elavult és szanálásra kerülő lakások helyett építenek fel, a lakótelepek kijelölésénél, megválasztásánál gondot fordítanak arra is, hogy a lakónyelkek ne essenek túlságosan messze a munkahelytől, ezért az új lakótelepeket a főváros négy táján arányosan helyezik el.

veres józsef ezután elmondta, hogy a következő években épülő új otthonoknál nagy gondot fordítanak a lakások kulturáltságára, kényelmére, az állami lakások zömét beépített butorral látják el, s a lakásoknak körülbelül 50 százalékát a távfűtésbe is bekapcsolják, a következő években egyébként nagy számban építenek 8-10, sőt ennél is többemeletes lakóházakat a rendelkezésre álló területek gazdaságosabb kihasználására.

/folyt. köv./

19.20/a

- 47 -

Me

/bb 74. gyorsul.....1.folyt./vm

- a lakásépítkezések ütemének fokozásán kívül a lakáshelyzetet azzal is javítani kívánjuk - folytatta veres józsef, - hogy igazságosabb alapokra helyezzük a lakások elosztását. az a törekvésünk, hogy a nagyobb jövedelmű igényjogosultak elősorban szövetkezeti lakást kapjanak; az ingyenes, állami erőből épülő lakásokat pedig azoknak utalják ki a tanácsok, akik nehezebb anyagi körülmények között vannak, kisebb a keresetük. meg kell azonban érteni, hogy a lakásjuttatás nem történhet kizárólag szociális alapon - ki kell elégítenünk az alkotó munkában kiemelkedő emberek igényeit, akiknek tevékenységéhez rendezett, nyugodt lakáskörülmények szükségesek, hogy a népgazdaság és társadalmi életünk továbbfejlesztésében rájuk váró feladatokat zavaratalanul elláthassák. nagyobb szerepet szánunk a lakáselosztásban a társadalmi erőknél, köztük a tanács-tagoknak és a lakóbizottságoknak. az erre vonatkozó elgondolások kimunkálása folyamatban van.

veres józsef tájékoztatta a választókat a kereskedelem téli felkészüléséről is. hangoztatta, hogy nem kell tartanunk a téltől: az alapvető közszükségleti cikkekből biztosított a szükséglet, sőt például burgonyából olyan mennyiséget tároltak a kereskedelem illetékesei, amennyit a korábbi években még egyszer sem. a vízellátás további javításának terveiről szólva a végrehajtó bizottság elnöke beszámolt arról, hogy a felszíni vízkivételi mű első üteme ma már naponta százezer köbméter vizet biztosít budapestnek - függetlenül a száraz vagy esős időjárástól, a duna alacsony vagy magas vízállásától. megkezdték a főváros harmadik főnyomó csőrendszerének építését, amely meggyerről kőbányára vezeti el a vizet, s gondoskodnak arról is, hogy enyhüljenek a többi külső kerület és peremváros itt-ott még fellépő vízszolgáltatási nehézségei. a vízkérdés végleges rendezéséhez a vízkivételi mű második, ugyancsak napi százezer köbméter vizet szolgáltató részlegének elkészülte nyújt majd segítséget - az üzemektől és a lakosságtól azonban továbbra is azt kérjük, hogy takarékosan gazdálkodjanak a vízzel.

veres józsef a továbbiakban a budapesti közlekedés további javításának terveit ismertette. egyebek között bejelentette, hogy hamarosan megkezdik a 2-es villamos vonalának meghosszabbítását a rákos-patakig. tervbe vették a hátár ut - dózsa gyöngy ut közötti utszakasz kiszélesítését és újabb csuklós járművek forgalomba állítását. foglalkoznak azzal a tervvel is, hogy a lépcsőzetes munkakezdést ismét bevezetik - mert ez nagyban csökkentheti csúcsforgalmi időben a zsúfoltságot.

/folyt. köv./
19.30/a

- 48 -

me

/bb 74. gyorsul.....2.folyt./vm

- a következő években tehát tovább szépül, gazdagodik budapest. fokozatosan eltűnik a külső és belső kerületek közötti különbség, új világvárosi színvonalu negyedek nőnek ki a földből, s minden területen igyekszünk javítani, kulturáltabbá tenni az ellátást. arra kérem önöket, - s önökön keresztül a főváros valamennyi lakóját - közös összefogással, társadalmi munkával járuljanak hozzá terveink valóra váltásához, budapest fejlesztéséhez - fejezte be nagy tapsal fogadott beszámolóját veres józsef./mti/

- . -

bb 75. színházi bemutató miskolcon

vid fm/tné vm fm

1962. november 9.

pénteken este a miskolci nemzeti színház kamaraszínházában mutatták be vidéken először garai-baróti-tamássy-dalos: jaj, a mama! című zenés komédiáját. az előadást gyurica ottó rendezte, a szerepeket hamvai lucy, somló ferenc, komáromi éva, makkai sándor és verebély iván alakította./mti/

v é g e

- 49 -

KZ

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 100-400, 369-600

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1962. november 10.

bb 1. hatszázötvenezer forint az 1. kerületi utak rendbehozatalára - tbc-ből felgyógyult embereket foglalkoztató szervezet felállítását tervezik a józsefvárosban - vizsgálat az üzemi konyhákban - megvalósítják a tanácsok az állandó bizottságok javaslatait

i zs/gg/m/sr

1962. november 10.

a budapesti tanácsok mellett működő állandó bizottságok az elmúlt hetekben több közérdekű vizsgálatot tartottak, az ellenőrzések tapasztalatai alapján többszáz javaslatot, indítványt továbbítottak a tanácsok szakigazgatási szerveihez a lakosság ellátásának javítására, a különböző területeken található hibák, fogyatékoságok megszüntetésére.

az 1. kerületben például az építési állandó bizottság a nagy idegenforgalmat lebonyolító kerületi utahálózatát vizsgálta, megállapította, hogy különösen a félreéves utvonalak meglehetősen elhanyagoltak, rossz állapotban vannak, a tanács tagok indítványára ezért az 1963. évi községfejlesztési alap bevételéből 650.000 forintot irántartottak elő az utak karbantartására, a megromlott utburkolatok felújítására.

a józsefvárosban egyebek között tbc-ből felgyógyultak elhelyezkedési lehetőségeit, foglalkoztatását kísérték figyelemmel a szociálpolitikai állandó bizottság tagjai, tapasztalataik szerint a 8. kerület nagyüzemeiben már eddig is viszonylag nagy számban foglalkoztattak ilyen gyógyultakat könnyebb munkában, a legmegnyugtatóbb megoldás azonban az lenne, ha külön szervezetet állítanának fel részükre, a tanács illetékesei a javaslatot egyetértettek, s ha mód és lehetőség nyílik rá, jövőre szervezetnek is ilyen szervezetet.

a ferencvárosban az állandó bizottságok aktivistái a kerület szépitésére, csinosítására indítottak mozgalmat, legutóbb sorrajárták a soroksári uton levő üzemeket, s a gyárak dolgozóinak segítségét kérték a forgalmas utvonali parkosításához, az üzemek munkásai már eddig is többszáz társadalmi munkánál ajánlottak fel, s vállalták, hogy munkahelyük előtt letakarítják, parkosítják a járdákat, a ferencvárosi tanács tagok egyébként vizsgálatot tartottak az üzemi konyhákban is, véleményük szerint az utóbbi hónapokban javult az ellátás, sok helyütt azonban még mindig nem tartják be a kötelező higiéniai előírásokat, az ellenőrzés tapasztalatai alapján a 9. kerületi tanács egészségügyi osztálya elrendelte a sertésvágóhid üzemi konyhájának és melléképületeinek rendbehozatalát, korszerűsítését./mti/

- 1 -

MD